

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego

9. posiedzenia, 3. sesyi, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 21. stycznia 1898.

T R E Ś Ć :

- Spis petycyj. Głosy pp.: Paszkowskiego, Brunickiego i Bernadzikowskiego na poparcie poszczególnych petycyj.
- Interpelacya p. Okuniewskiego w sprawie weryfikacyi wyborów poselskich z pow. Żydaczowskiego i Przemyskiego. Odpowiedź Marszałka.
- Wniosek naglący p. Żardeckiego o zapomogę dla pogorzalców gminy Żuklina.
- Pierwsze czytanie wniosku posła Stanisława Jędrzejowicza w sprawie podwyższenia funduszu pożyczkowego i zasiłków bezzwrotnych na budowę dróg powiatowych i gminnych.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy zmieniającej Art. I. i §§. 73. i 74. ustawy budowniczej z 4. kwietnia 1889 Nr. 31. Dz. u. kr.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia: a) gmin i obszarów dworskich Hołosków, Mołodyłów, Neudorf, Skopówka i Strupków z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Nadwórnie do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu; b) gmin i obszarów dworskich Bogdanówka i Korszyłówka z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Zbarażu do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Skalacie.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji administracyjnej w przedmiocie petycji Zwierzchności gminnej Rabka pow. Myślenickiego o wcielenie zakładu kąpielowego w Rabce do gminy Rabki.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie podniesienia mleczarstwa w kraju.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji drogowej w przedmiocie przyznania praw emerytury droźnikom dróg krajowych.
- Sprawozdanie (ustne) i przyjęcie wniosku komisji budżetowej o wniosku nagłym posła Starzyńskiego w sprawie zapomogi dla pogorzalców gminy Derewnia.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie dobudowania pawilonu przy powiatowym szpitalu powszechnym w Podhacach.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji administracyjnej z petycji Reprezentacyi powiat. Śniatyńskiej w przedmiocie zezwolenia na zaciągnięcie pożyczek w sumach 20.000 zł. i 250.000 zł.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji szkolnej w sprawie petycji Stefana Kawczyńskiego, Karola Godzienia, Jana Żmudy, Włodzimierza Kaleczyńskiego o przyznanie dodatków pięcioletnich.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji szkolnej w sprawie petycji gminy Czudec o zamianowanie nauczyciela.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji szkolnej z petycji gminy Ulicko Serekiewicz i Ulicko zarębane o zniesienie prestacyi szkolnej na płacę nauczyciela.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Alberta Zauderera, prow. dyrektora szpitala powszechnego w Brzeżanach o veniam aetatis.

- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Jerzego Konkolniaka, prow. dyrektora szpitala powszechnego w Stanisławowie o veniam aetatis.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Mirona Jajusa, prow. sekundaryusza szpitala powszechnego w Sokalu o veniam aetatis.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Józefa Eckhardta, prow. dyrektora szpitala powszechnego w Tarnopolu o veniam aetatis.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej w sprawie prośby Zwierzchności gminnej Skomielni białej o wyjednanie datku z funduszu religijnego na utrzymanie księdza przy nowoutworzonym probostwie w Skomielnej białej.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji Wydziału powiatowego w Śniatynie, o wyjednanie dla gminy Rożnów zezwolenia na pobór surowicy z sąsiedniej gminy Kossów stary.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji gmin Wielowieś i Sielec pow. Tarnobrzeskiego o zaprowadzenie wag decymalnych na targach.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji Wydziału powiatowego w Jaworowie, o przyspieszenie akcji pomocniczej dla ludności wiejskiej pow. Jaworowskiego z powodu klęski zeszłorocznego nieurodzaju.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji gminy Wielowieś i kilku innych gmin powiatu Tarnobrzeskiego w sprawie uwolnienia od opłat mytniczych podwód używanych w celach religijnych.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji gminy Wielowieś i innych gmin powiatu Tarnobrzeskiego, o wykonanie przekopów w celu odprowadzenia wody z gruntów i pastwisk.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnych Słotwina i Lipowa, powiatu Żywieckiego w sprawie nadużyć przy wydzierżawianiu prawa polowania.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji Jakóba Głuscia i współników z Dobczyc o oddanie gruntów.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z prośby kilku gmin powiatu Tarnobrzeskiego w sprawie odsypisk powstałych wskutek budowli regulacyjnych.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnej w Rabce o utworzenie stałej apteki w Rabce.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji ks. Ludwika Bikowskiego o jednorazowy datek 200 złr. na utrzymanie Sióstr Służebniczek.
- Sprawozdanie i przyjęcie wniosku komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnej w Kniazioluce w sprawie zakupna obszaru dworskiego od c. k. Dyrekcyi domen i lasów we Lwowie.
- Wniosek posła Reya o rewizję orzeczenia co do rzek spławnych.
- Wniosek posła Potoczka w sprawie komasacyi gruntów w stosunku do lasów.
- Wniosek posła Daty o wydanie Podręcznika dla gmin.
- Interpelacya p. Potoczka w sprawie ochrony lasów.
- Interpelacya p. Warzechy w sprawie dotacyi organistów.
- Interpelacya p. Daty w sprawie odszkodowania gmin za czynności poruczonego zakresu działania.
- Interpelacya p. Szweda w sprawie zniżenia cen soli bydłęcej.
- Interpelacya p. Osuchowskiego o odbudowanie mostów na drodze rządowej w Turce.
- Interpelacya posła Osuchowskiego w sprawie zamykania targów na było.
- Wniosek p. Jaklińskiego o zakładanie pomniejszych szpitali na prowincyi.
- Głos p. Okuniewskiego w sprawie przestrzegania regulaminu Izby i odpowiedź Marszałka.
- Porządek dzienny 10. posiedzenia.
-
- (Początek posiedzenia o godz. 10. minut 45. przed południem).*
- Przewodniczący JE. Dr. Stanisław hr. **Badeni**, Marszałek krajowy.
- Ze strony c. k. Rządu: Włodzimierz hr. **Łoś**, c. k. Radca Dworu.
- Sekretarze pp.: **Karatnicki**, Stanisław **Niezabitowski**, Andrzej hrabia **Potocki** i Mieczysław **Urbański**.
- Obecnych posłów 121.
- Marszałek**. Sejm w komplecie. Posiedzenie otwieram. Protokół ósmego posiedzenia złożony w biurze marszałkowskiem

do przejrzania, protokół siódmego posiedzenia uważam za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zażądań.

Proszę p. sekretarza o odczytanie spisu petycyj.

Sekretarz p. **Urbański** (czyta):

Spis petycyj wniesionych po dzień 21. stycznia 1898.

732. L. s. 897. Wydział powiatowy w Krakowie, przez p. Paszkowskiego, o rozciągnięcie przepisów §. 43. ustawy drogowej z 25. lipca 1897 także na gminy przedmiejskie powiatu krakowskiego — do komisji drogowej.

Marszałek. Do tej petycji prosił o głos p. Paszkowski. Udzielam mu głosu.

P. Dr. Paszkowski. Wysoki Sejmie! Wydział powiatowy krakowski wniósł petycję, aby Wysoki Sejm pozwolił na zastosowanie do niektórych gmin przedmiejskich §. 43. ustawy drogowej. Jak wiadomo, podstawa prestacyi drogowej zmienioną została; w miejsce zaś prestacyi od domów wstępuje prestacya od rodzin. §. 43. czyni jednak wyjątek dla 30 miast, w których prestacya w naturze zastąpioną może być prestacyą w pieniądzech.

Otóż w identycznych stosunkach jak owe miasta są niektóre gminy wiejskie w pobliżu miasta Krakowa, a nawet w obrębie rogatek miejskich, gdzie wymiar prestacyi w naturze jest niemożliwy. Z tego powodu Rada powiatowa krakowska prosi o zastosowanie §. 43., a ja pozwoliłem sobie zapisać się do głosu, pragnąc zwrócić się do komisji drogowej, aby na tej jeszcze sesji z wnioskiem przychylnym wystąpiła przed Wysoką Izbę.

Sekretarz p. **Urbański** (czyta dalej).

733. L. s. 898. Wydział powiatowy w Borszowie, przez p. Borkowskiego, o podwyższenie funduszu dla subwencjonowania dróg powiatowych i gminnych — do komisji drogowej.

734. L. s. 899. Wydział powiatowy w Bochni, przez p. Hoszarda, jak wyżej — do komisji drogowej.

735. L. s. 900. Wydział powiatowy w Grybowie, przez p. Klemensiewicza, jak wyżej — do komisji drogowej.

736. L. s. 901. Wydział powiatowy w Zaleszczykach, przez p. Chamca, jak wyżej — do komisji drogowej.

737. L. s. 902. Wydział powiatowy w Podhajcach, przez p. Sawczaka, jak wyżej — do komisji drogowej.

738. L. s. 903. Wydział powiatowy w Nisku, przez p. Kostheima, jak wyżej — do komisji drogowej.

739. L. s. 904. Gm. Prybren, przez p. Okuniewskiego, o zapomogę na wykończenie i upiększenie cerkwi — do komisji budżetowej.

740. L. s. 905. Gm. Wilecza, przez p. Dworskiego, o pozwolenie rozdzielania pobieranego przez gminę czynszu za wydzierżawianie pastwiska gminnego pomiędzy członków gminy — do komisji administracyjnej.

741. L. s. 906. Gm. Skawina, przez p. Żardeckiego, o założenie w tej miejscowości zawodowej szkoły szewskiej — do komisji przemysłowej.

742. L. s. 907. Gminy Gawłuszowice i Ostrówek z Kątami, przez p. Abrahamowicza, o zmianę taryfy przewozowej na rzece Wisłocze pod Gawłuszowicami do komisji drogowej.

743. L. s. 908. Gmina Berezowica, przez p. Pinińskiego, o zapomogę na budowę kościoła — do komisji budżetowej.

744. L. s. 909. Gmina Krawce, przez p. Zdzisława Tarnowskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Ryfki Topperowej — do komisji budżetowej.

745. L. s. 915. Wydział powiatowy w Gródku, przez p. Brunickiego, o zapomogę dla ludności powiatu dotkniętej nieurodzajem — do komisji budżetowej.

Marszałek. Do tej petycji prosił o głos p. Brunicki. Udzielam mu głosu.

P. br. Brunicki. Wysoki Sejmie!

Pozwoliłem sobie zabrać głos celem poparcia tej petycji, wniesionej z powodu klęski nieurodzaju, ponieważ petycją tę uważam za zupełnie słuszną i uzasadnioną.

Powiat gródecki należy niewątpliwie do rzędu tych powiatów, które najbardziej nieurodzajem dotknięte zostały, albowiem nie tylko w tym roku, ale już od lat trzech powtarza się klęska ta corocznie.

Oprócz tego nawiedzają powiat: klęska myszy, wylewów i gradów, które są powodem, że przeważna część ludności znajduje się we wielkiej nędzy, która może w klęskę głodową z wiosną się przemienić.

Na domiar złego te gminy zostały dotknięte, których dochody są niezmiernie małe, tak iż na pokrycie własnych corocznych wydatków muszą wstawiać do budżeta dodatki od 30 do 50%. Nic więc dziwnego, że jeżeli ludność tych gmin nie posiada żadnych funduszków i dodatków tych

uiszczać nie jest w stanie, to tem samem wszelka gospodarka gminna ustać musi.

Jako obraz krytycznego położenia przytoczę wykaz zaległości podatkowych, które z końcem r. 1890 wynosiły 110.000 złr., tj. więcej niż całoroczny podatek.

Wysoka Izbo! Ja stanowczo nie jestem zwolennikiem dawania zapomóg, albowiem one działają niejednokrotnie wprost demoralizująco i człowiek opuszcza ręce, bo wie, że bez pracy przyjdzie mu pomoc.

Ale tu, gdzie widzę wytrwałą pracę, której owoce zniszczały z przyczyn od człowieka niezależnych, gdzie człowiek zarobku dostać nie może, tu sędzę, obowiązkiem jest przyjść w pomoc i uratować tych, którym własne siły wystarczyć nie mogą.

Rada powiatowa grodecka rozpoczęła akcyę ratunkową, jednakże ze względu na wielkie rozmiary klęski akcyja ta nie wystarcza, dla tego też zwracam się z najgorętszą prośbą do Wysokiej Izby o łaskawe uwzględnienie tej petycji i odesłanie jej do komisji budżetowej.

Marszałek. Ponieważ to się już stało, przeto proszę p. sekretarza o odczytanie dalszego spisu petycji.

Sekretarz p. Urbański (czyta).

746. L. s. 916. Kolonia niemiecka w Zborze, przez p. Karatnickiego, o pożyczkę na zakupno zboża i paszy — do komisji budżetowej.
747. L. s. 917. Gm. Landestreu, przez tegoż p., o zapomogę z powodu nieurodzaju — do komisji budżetowej.
748. L. s. 918. Gm. Jasień, przez tegoż p., jak wyżej do komisji budżetowej.
749. L. s. 919. Gm. Chocin, przez tegoż p., jak wyżej — do komisji budżetowej.
750. L. s. 920. Ta sama, przez tegoż p., o bezpłatne prawo poboru surowicy ze źródła w Zawoju — do komisji petycyjnej.
751. L. s. 922. Gm. Niebyłów, przez p. Karatnickiego, o zapomogę z powodu nieurodzaju — do komisji budżetowej.
752. L. s. 923. Gm. Śliwki, przez tegoż p., jak wyżej — do komisji budżetowej.
753. L. s. 924. Gm. Siedlca, przez p. Bojkę, o zniesienie rewizorów bydła — do komisji gospodarstwa krajowego.
754. L. s. 925. Członkowie gm. Sieraków, przez p. Wójcika, jak wyżej — do komisji gospodarstwa krajowego.
755. L. s. 926. Członkowie gm. Rudnika,

przez tegoż p., jak wyżej — do komisji gospodarstwa krajowego.

756. L. s. 927. Członkowie gm. Niezdowa, przez tegoż p., jak wyżej — do komisji gospodarstwa krajowego.
757. L. s. 928. Gminy powiatu Nisko, przez p. Kostheima, jak wyżej — do komisji gospodarstwa krajowego.
758. L. s. 929. Zach Henryk z Niezdowa, przez p. Wójcika, jak wyżej — do komisji gospodarstwa krajowego.
759. L. s. 930. Wcisło Wawrzyniec, przez p. Żardeckiego, o wydanie postanowień co do prędkiego i sprawiedliwego badania protestów, wnoszonych przeciw wyborom gminnym — do komisji petycyjnej.
760. L. s. 931. Gmina Smolna, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę z powodu niedostatku — do komisji budżetowej.
761. L. s. 932. Towarzystwo pedagogiczne w Gródku, przez p. Brunickiego, o zniesienie lat służby nauczycielskiej — do komisji szkolnej.
762. L. s. 933. Nauczyciele w Gródku, przez tegoż p., o dodatek drożyznianny — do komisji szkolnej.
763. L. s. 934. Nauczyciele w Nisku, przez p. Kostheima, o przyznanie im wyższych plac — do komisji szkolnej.
764. L. s. 935. Nauczyciele pow. tarnobrzeskiego, przez p. Zdzisława Tarnowskiego, jak wyżej — do komisji szkolnej.
765. L. s. 936. Kwasiński Stefan, nauczyciel, przez p. Barwińskiego, o policzenie lat służby — do komisji szkolnej.
766. L. s. 937. Gocko Marcin, nauczyciel, przez p. Pinińskiego, o policzenie lat służby — do komisji szkolnej.
767. L. s. 938. Świerczek Angrzej, nauczyciel, przez p. Zdzisława Tarnowskiego, o dodatek drożyznianny lub zapomogę — do komisji szkolnej.
768. L. s. 939. Wojnarowski Błażej, emerytowany nauczyciel, przez p. Jaklińskiego, o czwarte pięciolecie — do komisji szkolnej.
769. L. s. 940. Ten sam, przez tegoż p., o zapomogę — do komisji budżetowej.
770. L. s. 941. Barnowa Józefa, wdowa po nauczycielu, przez p. Okuniewskiego, o podwyższenie emerytury lub przyznanie dodatku dla dzieci — do komisji szkolnej.

771. L. s. 942. Kleindienst Stefania, wdowa po nauczycielu, przez p. Soleskiego, o zapomogę — do komisji szkolnej.
772. L. s. 943. Orłowska Karolina, wdowa po nauczycielu, przez p. Cieleckiego, o podwyższenie pensji lub udzielenie zapomogi — do komisji szkolnej.
773. L. s. 944. Niemiłowiczowa Michalina, wdowa po nauczycielu, przez p. Jaklińskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
774. L. s. 945. Książek Kazimiera, sierota po nauczycielu, przez p. Skalkowskiego, o przedłużenie pobieranego wsparcia — do komisji szkolnej.
775. L. s. 946. Dom dla ziemian we Lwowie, przez p. Gorayskiego, o przeniesienie stacji doświadczalnych: rolniczej i botanicznej, z Dublan do Lwowa i rozszerzenie tych stacji — do komisji gospodarstwa krajowego.
776. L. s. 947. Komitet budowy kaplicy dla młodzieży szkolnej w Nowym Sączu, przez p. Potoczka, o subwencję — do komisji budżetowej.
777. L. s. 948. Siostry Miłosierdzia w Sądowej Wiszni, przez p. Niezabitoskiego, o subwencję na budowę szpitala — do komisji budżetowej.
778. L. s. 949. Ochronka dla dzieci katolickich w Zbarażu, przez p. Pinińskiego, o subwencję — do komisji budżetowej.
779. L. s. 950. Stowarzyszenie stolarzy we Lwowie, przez p. Michalskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia członków stowarzyszenia w szpitalu lwowskim — do komisji budżetowej.
780. L. s. 951. Towarzystwo „Szkilna pomoc” we Lwowie, przez p. Zajackowskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
781. L. s. 952. Stowarzyszenie młodzieży rzemieślniczej „Gwiazda” w Kołomyi, przez p. Zajackowskiego, o zapomogę do komisji budżetowej.
782. L. s. 953. Towarzystwo Tatrzańskie w Krakowie, przez p. Zamoyskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
783. L. s. 954. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół” w Wadowicach, przez p. Styłę, o subwencję — do komisji budżetowej.
784. L. s. 955. Stowarzyszenie bratniej pomocy rękodzielników i przemysłowców „Ogniwo” we Lwowie, przez p. Michalskiego, o subwencję — do komisji budżetowej.
785. L. s. 956. Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie, przez p. Issakowicza, o subwencję — do komisji budżetowej.
786. L. s. 957. Redakcja „Bartnika” we Lwowie, przez p. Goldmana, o zasiłek — do komisji budżetowej.
787. L. s. 958. Hapka Mikołaj i Szczepan, przez p. Brunickiego, o pożyczkę na rozszerzenie pracowni wyrobów narzędzi rolniczych w Gródku — do komisji przemysłowej.
788. L. s. 959. Olpiński Jan, przez p. Olpińskiego, o zasiłek na kształcenie się w malarstwie — do komisji budżetowej.
789. L. s. 960. Rychter Tadeusz, przez p. Scypiona, jak wyżej — do komisji budżetowej.
790. L. s. 962. Wygrzywański Feliks, przez p. A. Jędrzejowicza, o zasiłek na kształcenie się w malarstwie — do komisji budżetowej.
791. L. s. 963. Szwejkowska Zofia, przez p. Goldmana, jak wyżej — do komisji budżetowej.
792. L. s. 964. Biegańska Zofia, żona chorego inżyniera Wydziału kraj., przez p. Wereszczyńskiego, o podwyższenie pensji emerytalnej — do komisji budżetowej.
793. L. s. 965. Andehazy Karolina pasierbica śp. Franciszka Balzera funkcyjnarjusza Wydziału krajowego przez tegoż p. o dar z łaski — do komisji budżetowej.
794. L. s. 966. Zielińska Teofila przez p. Goldmana o wsparcie na podtrzymanie pracowni kwiatów — do komisji budżetowej.
795. L. s. 967. Funkenstein Kisiel b. dozorca chorych przy szpitalu w Złoczowie przez p. Goldmana o dożywotnie zaopatrzenie — do komisji budżetowej.
796. L. s. 968. Kurczaba Ignacy przez p. Barwińskiego o uwolnienie go od płacenia kosztów szpitalnych za Rozalię Kurtiak — do komisji petycyjnej.
797. L. s. 969. Kołodziej Izidor b. prywatny oficyalista przez p. Michalskiego o zapomogę — do komisji budżetowej.

798. L. s. 970. Śpiewak Wojciech, dozorca melioracyjny przez p. Zdz. Tarnowskiego o policzenie lat służby — do komisji petycyjnej.

799. L. s. 971. Dr. Kadyi Józef, sekundaryusz szpitala w Jasle przez p. Rottera o policzenie lat służby — do komisji petycyjnej.

800. L. s. 972. Zborowska Katarzyna, p. p. Słylę z zażaleniem z powodu pretensyi funduszu indemnizacyjnego zahipotekowanej na realności w Raciechowicach — do komisji petycyjnej.

801. L. s. 973. Czapran Marcin, nauczyciel przez p. Okuniewskiego o dodatek pięcioletni — do komisji szkolnej.

802. L. s. 975. Nauczyciele w Bochni przez p. Bernadzikowskiego o dodatek drożyzniany — do komisji budżetowej.

Marszałek. Do tej petycyi prosił o głos poseł Bernadzikowski. Udzielam mu głosu.

P. Dr. Bernadzikowski. Wysoki Sejmie! Nie po raz pierwszy pojawiają się tu w tej Wysokiej Izbie podobne petycyje, jak ta którą wniosło całe ciało nauczycielskie w Bochni. Każdy z nas, Panowie, czuje, że tym białym murzynom, jak słusznie publiczność nazywa nauczycieli ludowych, dzieje się krzywda. Za trudy, a stwierdzić to muszę, jako naoczny świadek za gorliwą i wydatną pracę, jakiej dowody daje nauczycielstwo w Bochni nie jest ono tak dotowane, jakby tego sprawiedliwość wymagała.

Miasto Bochnia liczące około 12.000 mieszkańców, zaliczone zostało do trzeciej klasy płacy, co w stosunku do innych miast tego samego pokroju, zaliczonych do klasy drugiej, stanowią rażącą krzywdę dla nauczycielstwa bocheńskiego. Powiem więcej, miasto Bochnia z powodu przyczyn faktycznych, naprowadzonych w petycyi niniejszej należy do najdroższych miast w kraju.

Słuszną jest więc rzeczą i sprawiedliwą, aby Wysoka Izba na seryo pomyślała o zadośćuczynieniu sprawiedliwemu zresztą żądaniu przeniesienia Bochni do drugiej klasy płacy.

Gdyby jednak postulat ten nie dał się pomieścić w ciasnych ramach tegorocznego budżetu, pragnąłbym zaapelować do Wykłej Izby, aby tym nauczycielom, którzy są obarczeni licniejszą rodziną przyznano 25% płacy tytułem dodatku drożyznianego do czasu, dokąd sprawa uregulowania płac nauczycielskich nie nastąpi. Żądanie to

również słuszne możnaby analogicznie zastosować do urzędów w tych krajach, gdzie nauczyciele, jako ojcowie rodziny pobierają pełną płacę podczas gdy nauczycielki tylko 80% tejże.

Wobec tego, co powiedziałem, mam nadzieję, że Wysoka Izba zechce łaskawie uwzględnić petycyę nauczycielstwa bocheńskiego.

Sekretarz p. **Urbański** (czyta dalej).

803. L. s. 976. Gmina i obszar dworski w Gnojniku przez p. Bernadzikowskiego o regulacyę rzeki Uszwicy — do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Do tej petycyi prosił o głos poseł Bernadzikowski. Udzielam mu głosu.

P. Dr. Bernadzikowski. Wysoka Izbo! W pierwszych dniach bieżącej sesji sejmowej wniosły na moje ręce petycyę dwie gminy powiatu brzeskiego tj. Zaborów i Kwików w sprawie regulacji Uszwicy i jej dopływów. Dziś wpłynęła jedna, ale zdaje mi się jeszcze nie ostatnia petycyja w tej samej sprawie, mianowicie od obszaru dworskiego i gminy Gnojnik.

Już przed dwoma laty miałem sposobność przy omawianiu wniosku dotyczącego regulacji Uszwicy przytoczyć szczegółowo powody, jakie mnie skłoniły do tego kroku.

Dziś nie mógłbym więcej powiedzieć, polecając petycyę tę szczególniejszej opiece Wysokiej Izbie i Wydziałowi krajowemu jak to, że grunta leżące nad brzegami Uszwicy przedstawiają się coraz gerzej.

Kłęski powodzi powtarzają się systematycznie, zabierają rok rocznie całą nadzieję rolnika, cały plon, całą jego pracę. Litość bierze człowieka patrzeć na kłęski, jakie sprowadzają rok rocznie wylewy tej rzeki i jej dopływów na nieszczęśliwych mieszkańców nadbrzeżnych.

Omawiać dłużej tej petycyi nie będę, ze względu, że sprawa ta jest aż zanadto znaną w tej Wysokiej Izbie, do której ośmielałem się apelować, tak samo, jak do komisji gospodarstwa krajowego i do Wydziału krajowego, aby sprawą tą jak najgorliwiej się zajął, o co imieniem ludności tego powiatu upraszam.

Sekretarz p. **Urbański** (czyta dalej).

804. L. s. 977. Gmina Ottałęż, przez p. Krempe, o pobudowanie drogi od gościńca Bugaj-Ottałęż przez Czermin do Myślenio — do komisji drogowej.

805. L. s. 978. Gmina Surowa, przez tegoż p., — do komisji drogowej,

806. L. s. 979. Gmina Górki, przez tegoż p., j. w., — do komisji drogowej.

807. L. s. 980. Pomiankowa Konstancya, wdowa po nauczycielu, przez p. Zolla o zapomogę — do komisji budżetowej.
808. L. s. 982. Katecheci ludowi dyecezyi tarnowskiej, przez p. Vayhingera o podwyższenie płac — do komisji szkolnej.
809. L. s. 983. Matysiak Wojciech, nauczyciel, przez p. Zolla o dodatek pięcioletni — do komisji szkolnej
810. L. s. 984. Ten sam, przez tegoż p., o zapomogę — do komisji budżetowej.
811. L. s. 985. Zielańska Adela, wdowa po nauczycielu, przez p. Theodorowicza o zapomogę — do komisji budżetowej.
812. L. s. 986. Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie, przez p. Michalskiego o subwencyę — do komisji budżetowej.
813. L. s. 987. Siostry Nazaretanki w Krakowie, przez tegoż p., o subwencyę dla internatu seminarzystek — do komisji budżetowej.
814. L. s. 988. Bursa ruska w Stryju, przez p. Sawczaka, o zapomogę — do komisji budżetowej.
815. L. s. 989. Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Jordana, o subwencyę — do komisji budżetowej
816. L. s. 990. Romańczuk Tytus, przez p. Hoszarda, o subwencyę na dalsze kształcenie się w malarstwie — do komisji budżetowej.
817. L. s. 991. Ulrich Salamon, przez p. Michalskiego, o zasiłek na kształcenie się w śpiewie — do komisji budżetowej.
818. L. s. 992. Kcbylecki Jan, odźwierny szpitalika św. Zofii we Lwowie przez p. Michalskiego o stabilizacyę — do komisji petycyjnej.
819. L. s. 993. Gminy i obszary dworskie powiatu Strzyżów, przez p. Stan. Jędrzejowicza, o subwencyę na budowę mostu na Wisłoku — do komisji drogowej.
820. L. s. 994. Towarzystwo „Ruska Rada“ w Złoczowie, przez p. Okuniewskiego o obsadę szkół ludowych nauczycielami i o zmianę systemu naukowego — do komisji szkolnej.
821. L. s. 995. To samo, przez tegoż p., o ordynacyi wyborczej do rad gminnych — do komisji administracyjnej.
822. L. s. 996. Dyrekcya teatru miejskiego w Krakowie przez p. Paszkowskiego o podwyższenie subwencyi — do komisji budżetowej.
823. L. s. 997. Martynyk Bazyli, nauczyciel, przez p. Barwińskiego, o polichenie lat służby — do komisji szkolnej.
824. L. s. 998. Bucmaniuk Jan, nauczyciel, przez tegoż p., j. w., — do komisji szkolnej.

Marszałek. Przed przystąpieniem do porządku dziennego, prosił o głos p. Okuniewski. Udzielam mu głosu.

P. Dr. Okuniewski. Na posłidnoj sesji sojmowoj zainteresowaw ja JE. pana Marszałka, koły bude łaskaw umistyty na porjadku dnewnym weryfikacyu wyboriw w powitach żydacziwskim i peremyskim. JE. p. Marszałok na zasidaniu z dnia 12. lutoho mynuwszoho roku skazaw szczo hotow jest tii weryfikacyi na porjedku dnewnym, ale szczo akta z c. k. Namistnyczestwa szcze ne pryjšły i w naślidok toho sprawa ne może buty Wysokomu Sojmowy peredłożena.

Piśla naszoho regulaminu sprawa weryfikacyi wyboriw maje buty traktowana w toj samej sesji sojmowoj.

Tretij rik mija, a ja ne znaju czy akta wże wernuły czy ni, i dla czoho JE. p. Marszałok ne stawlaje toj sprawy na porjadku dnewnym.

Proszu otże p. Marszałka i zapytaju jeha, koły zwołył wdowołyty swoje pryrenczenie i woły regulaminu.

Krim toho, chotiwby, szczooby pry toj nahodi p. komysar prawytelstwennyj widpowiw na interpelacyu jaku ja wnesł pered trema rokamy, a w kotrij peredstawyjem jak p. Starosta Gałeckij kazaw arestowaty 14 chorożan i nazywaw ich „psami“. Może meni teper p. komysar prawytelstwennyj na toje widpowist.

Marszałek. Przedewszystkiem muszę zaznaczyć, że według §. 79 naszego regulaminu interpelacya do Marszałka krajowego musi być wniesioną do laski marszałkowskiej przed otwarciem posiedzenia na piśmie i przez 15 posłów podpisana.

Stwierdziwszy prawnie stan tej rzeczy, abym kiedyś, gdybym uważał za stosowne ściśle trzymać się tego postanowienia nie był omawiany o niekonsekwencyę, uważam to, co p. Okuniewski powiedział, nie za formalnie wniesioną interpelacyę, lecz za zapytanie.

Tak pojmując, nie waham się odpowiedzieć, że Wydział krajowy dotychczas nie otrzymał od Rządu aktów z dochodze-

niem tych wyborów. Dlatego też Wydział krajowy nie mógł tych wyborów sprawdzić i odnośnych wniosków Sejmowi przedłożyć.

Gdy akta odnośne otrzymam, udzielię je Wydziałowi krajowemu i niewątpię, że Wydział krajowy natychmiast sprawę przedłoży.

P. Dr. Okuniewski. Proszu o hołós.

Marszałek. Przepraszam, dyskusyi nad odpowiedzią Marszałka nie ma.

P. Dr. Okuniewski. Proszu o hołós dla sprostowania faktu.

Marszałek. Udzielię głosu p. Okuniewskiemu przy końcu posiedzenia dla sprostowania faktu, teraz to jest niedopuszczalne.

(**P. Dr. Okuniewski.** **P. Marszałek** tycho interpretuje regulamin).

Marszałek. Odpowiem na głos p. Okuniewskiego przy końcu posiedzenia.

Przed porządkiem dziennym wpłynął nagły wniosek p. Żardeckiego. Wniosek ten brzmi:

Wniosek nagły.

Zważywszy, że w d. 15. b. m. w gminie Żuklin powiatu łańcuckiego u 26 gospodarzy włościan zabudowania gospodarcze wraz z krescencyą padły ofiarą klęski pożaru —

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

W celu przyścia z pomocą pogorzecom gminy Żuklin, Sejm poleca komisyi budżetowej, iżby na jednym z najbliższych posiedzeń, przedstawiła Sejmowi do uchwały wniosek ustny, przyznający w stosunku do ogromu klęski, odpowiednią kwotę z funduszu krajowego.

Lwów, 21. stycznia 1898.

Żardecki, w. r.

Podaję ten wniosek do poparcia. Kto popiera ten wniosek zechce rękę podnieść. (Dostateczna liczba). Jest dostatecznie party.

Celem uzasadnienia nagłości wniosku głos ma p. Żardecki.

P. Żardecki. Wysoki Sejmie! Nagłość wniosku uzasadniam tą okolicznością, że przy obecnie trwającej porze zimowej poszkodowani pogorzelcy są bez dachu i bez sposobu do życia. Wskutek tego pomoc dla nich jest potrzebna i nagła.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu co do nagłości? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje nagłość wniosku raczy rękę podnieść. (Większość). Nagłość jest przyjęta.

Celem uzasadnienia wniosku głos ma p. Żardecki.

P. Żardecki. Wysoki Sejmie! Dnia 15. stycznia b. r. wybuchł pożar w gminie

Żuklin powiatu łańcuckiego. Pastwą tej klęski pożaru padło 26 gospodarzy. Pożar do tego stopnia się rozszerzył, że nietylko zgorzały budynki gospodarcze, ale zarówno i krescencya, jaką gospodarze mieli. Wskutek tego uważam za zupełnie słuszne, aby tym pogorzecom fundusz krajowy przyszedł z pomocą i w tym celu upraszam Wysoką Izbę, aby raczyła przedłożyć przemennie wniosek uchwalić i komisyi budżetowej zalecić, by jak najspieszniej ze sprawozdaniem ustnem przed Wysoki Sejm przyszła.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego prosił o głos p. Stanisław Niezabitowski. Udzielam mu głosu:

P. Stanisław Niezabitowski. Wysoki Sejmie! Petycyą l. 103. Towarzystwa rolniczego w Krakowie o subwencyę na założenie szkoły rolniczej zimowej, dalej petycyą tegoż Towarzystwa l. 107 o subwencyę na premie targowe od dostawionego przez producentów krajowych chmielu na targi w Krakowie i petycyą l. 557 tegoż Towarzystwa rolniczego zostały przydzielone komisyi budżetowej. Ponieważ petycyce te co do treści swej należą do komisyi gospodarstwa krajowego, przeto wnoszę imieniem komisyi budżetowej, by Wysoka Izba zechciała te 3 petycyce przydzielić komisyi kultury krajowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, by petycyce l. 103, 107 i 557 przydzielono komisyi kultury krajowej, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Przystępujemy do porządku dziennego.

Pierwsze czytanie wniosku posła Stanisława Jędrzejowicza w sprawie podwyższenia funduszu pożyczkowego i zasiłków bezzwrotnych na budowę dróg powiatowych i gminnych. (Al. 105.)

Celem uzasadnienia wniosku głos ma p. Stanisław Jędrzejowicz.

P. Stanisław Jędrzejowicz. Wysoki Sejmie! Wniosek, który mam Wysokiej Izbie przedstawić, niezapreczenie dąży do obciążenia budżetu krajowego, którego ramy preliminarza na rok bieżący są dość ściśle związane, a przekroczenia, względnie podniesienia dodatków ani Wysoki Sejm, ani komisya budżetowa sobie nie życzą. — Mimo to nie wahałem się podjąć inicjatywy, aby w tej sprawie ekonomicznie

ważnej, znakomicie w kraju rozbudzonej zapewnić tok normalny, który zwłaszcza w tym roku utrzymany być musi, gdzie szczupła pomoc państwa i kraju bez znacznego współdziałania powiatów nie wystarczy, aby z wiosną na różnych działach budowli dać ludności wiejskiej dostateczny zaraz zarobek. — Szereg powiatów właśnie w tym roku, licząc na pomoc poszedł dalej niż zwykle to czynił w swoich preliminarzach, a obawiając się zawodu, w uzyskaniu subwencji wniósł petycję o podwyższenie obu funduszków. — Inne powiaty znów, chcąc w myśl §. 28. ustawy drogowej zapewnić sobie subwencję Wydziału krajowego petycyonują w tym względzie tak do Wydziału krajowego, jak i do Sejmu. — Komisja drogowa, która wszystkie te petycje przydzielone zostały, po dłuższej nad tą sprawą dyskusji, przysłała do przekonania, że gdy przed 15 laty Wysoki Sejm uchwalił utworzenie funduszu pożyczkowego w kwocie 300.000 zł., którego okres właśnie w przeszłym roku się skończył, natenczas ruch budowlany zaledwie w jednej części powiatów kraju był rozbudzony. Dziś, gdy ruch ten przybrał szerokie rozmiary, fundusz ten pożyczkowy, który rzeczywście akcyi tej budowlanej powiatów był niesłychanie pomocnym, stał się faktycznie za szczupłym.

Wydział krajowy, miał dotąd zawsze dotację 20.000 zł. rocznie, która do tego funduszu wpływała, a prócz tego miał zwroty od pożyczonych pieniędzy, tak, że mniej więcej 50.000 zł. miał do dyspozycji. W roku obecnym, gdy dalszy wpływ tych rat ustaje, fundusz ten będzie ograniczony tylko do tych wpływów, które od pożyczonych pieniędzy się zwraca, co najwyżej 25.000 zł. wyniesie. — Jak wykaz referenta drogowego świadczy, to już na rok 1898. przyznano 8 powiatom 61.000 zł. pożyczek. Wobec tego zaś, że inne powiaty doznałyby zawodu, dlatego domagają się, aby te fundusze na dalszy 10-letni okres rozszerzone zostały, po którym to okresie czasu, gdy kapitał wzrośnie do 500.000 zł., na ten czas sam w sobie wystarczy i odpowie rzeczywistym potrzebom dla których jest przeznaczony.

Pod względem finansowym projekt rozszerzenia tego funduszu nie jest wydatkiem, kapitał bowiem zostaje, wydatkiem jest jedynie to, co fundusz krajowy ponosi dając pożyczki bezprocentowe. Pod względem budżetowym na rok bieżący nie wątpię, że kwota ta 20.000 zł. znajdzie pokrycie w zwyczajce budżetowej, która je-

szcze po przedłożonym preliminarzu w budżecie naszym się znajduje.

Co do drugiego punktu mego wniosku, to ten opieram na obowiązkach z §. 28. nowej ustawy drogowej. Ustawa jest niezaprzeczenie dobrze obmyślaną. — Do współdziałania tak przy budowie, jak i utrzymaniu dróg powiatowych i gminnych są pociągnięte wszystkie lokalne czynniki, a gdy te już raz współdziałają, a powiaty mające w swojej administracji wszystkie drogi, mimo to przekraczają ten 20% dodatek, natenczas ustawa powiada, że powiat ten może od funduszu krajowego uzyskać odpowiednią subwencję. Już Wydział krajowy zdawał sobie z tego sprawę, że takie wypadki zajść mogą, i w rubryce zasiłków nadzwyczajnych preliminuje dotację o 10.000 zł. wyższą, aniżeli w rokueszłym. — Jednak w czasie układania preliminarza jeszcze nie można było przewidzieć, ile takich wypadków zdarzyć się może.

Obecnie cały szereg petycyj wpłynął tak do Wydziału krajowego jak do Wysokiej Izby z zestawieniem budżetowym, gdzie powiaty przekraczają tę normalną 20% skalę i liczą na pewne zwroty. Otóż komisja drogowa badając tę sprawę poleciła mi, abym ją w formie wniosku Wysokiemu Sejmowi przedstawił, i wykazał, że jeżeli obowiązująca już ustawa ma Wydział krajowy odpowiedzieć, natenczas musi mieć odpowiednie fundusze do dyspozycji, aby nie potrzebował używać tych środków, które dopuszcza dość elastycznie pod tym względem wystylizowana ustawa, a mianowicie w słowie „może“, co doprowadziłoby mogło do tego, że dla braku funduszu nie uczyniłoby się zadość słusznym i uzasadnionym żądaniom interesowanych. Zapewne, Wydział krajowy ma do dyspozycji fundusz zasiłkowy, ale moi Panowie! Fundusz ten zasiłkowy, jak nam referent Wydziału krajowego w komisji oświadczył, nigdy rzeczywistym potrzebom powiatów nie odpowiadał, a dziś wcale wystarczyć nie może. Z roku na rok cały szereg powiatów musi czekać na uzyskanie tej już przyznanej subwencji. I tak jak wykaz na r. 1897 przedstawia, budowy, które już zostały w powiecie odebrane, koloaudowane, na które asygnaty powiatom wydano, przekracza 107.000 zł., czyli, że te 107.000 zł. zostaną zapłacone z tych 300.000 zł., które w tym roku na zasiłki się przyjmuje, — a tą sumą jest dopiero 13 powiatów zaspokojonych. Pozostaje niespełna 200.000 zł., któreby trzeba rozdzielić na resztę powiatów, a i te właśnie są przeważnie już rozdzielone, bo każdy po-

wiat, który normalnie gospodaruje, zawsze chce sobie zapewnić subwencyę Wydziału krajowego, aby tę dotacyę mógł w budżecie umieścić. — Nie można więc sobie robić iluzji, aby tymi funduszami mógł Wydział krajowy zaradzić obowiązkowi, jakie nakłada nasz §. 28. ustawy drogowej.

To były powody, które komisję drogową skłoniły, by mnie jako jednemu ze swych członków polecić postawienie tego wniosku i nie wątpię, że tak Wysoka Izba, jak i komisya budżetowa przyzna, że to żądanie jest słuszne i uzasadnione. Jednak jest tu odwrotna strona medalu, która sprawę utrudnia, mianowicie skąd się ma znaleźć pokrycie, jeżeli w roku bieżącym nie chcemy w dodatkach wyjść poza granice przez Wydział krajowy postawione.

Otóż zdaje mi się, że byłoby możliwe, aby Wysoka Izba poleciła Wydziałowi krajowemu wydatkowanie tej kwoty, (a zatem tych 40.000 zł. bo 10.000 zł. już sam Wydział krajowy wstawił, o tyle, o ile na to pozwala zwyżka budżetowa), o ile Wydział krajowy znajdzie na to pokrycie w spodziewanym ewentualnie dochodzie, który wpłynie z uzyskanego podatku od funduszu propinacyjnego. — (P. Dr. Pa-szkowski: To słaba nadzieja!)

Wcale nie, bo 150.000 zł. fundusz krajowy ze zwrotów podatkowych uzyska i te w roku 1898. wpłyną, ale dotąd w budżecie umieszczone być nie mogły — bo odnośną uchwałą dopiero Sejm ma powziąć.

Na tych więc podstawach umotywowawszy mój wniosek zalecam go względem Wysokiej Izby, a pod względem formalnym wnoszę odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej. (Brawa.)

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Przystępujemy do punktu drugiego porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy zmieniającej Art. I. i §§. 73. i 74. ustawy budowniczej z 4. kwietnia 1889 Nr. 31 Dz. u. kr. (All. 106.)

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz (zaczyna czytać sprawozdanie z allegatu 106.)

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek na uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania. Kto

się z nim zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Proszę p. sprawozdawcy o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz (czyta):
Wysoki Sejm raczy uchwalić projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca Art. I. tudzież §§. 73. i 74. ustawy krajowej z 4. kwietnia 1889 Nr. 31 Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerii z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. A.

Postanowienia Art. I. oraz §§. 73. i 74. ustawy krajowej z dnia 4. kwietnia 1889 Nr. 31 Dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają opiewać jak następuje:

Art. I.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają następujące miejscowości: Andrychów, Baranów, Barysz, Bełz, Biecz, Bircza, Błażowa, Bóbrka, Bohorodczany, Bolechów, Bołszowce, Borszczów, Brzesko, Brzostek, Brzozów, Budzanów, Bursztyn, Busk, Chodorów, Chorostków, Chrzanów, Chyrów, Cieszanów, Ciężkowice, Czortków, Dąbrowa, Delatyn, Dębica, Dobczyce, Dobromil, Dolina, Dubiecko, Dukla, Dynów, Gliniany, Głogów, Grybów, Grzymałów, Halicz, Horodenka, Husiatyn, Jagielnica, Janów (pow. Gródek), Jaryczów nowy, Jaworów, Jazłowiec, Jezierzany, Jordanów, Kalwarya, Kałusz, Kamionka strumiłowa, Kańczuga, Kęty, Kolbuszowa, Komarno, Kopyczyńce, Kosów, Kozowa, Krakowiec, Krystynopol, Kulików, Kutry, Leżajsk, Limanowa, Lisko, Lubaczów, Łańcut, Łopatyn, Łysiec, Maków, Mielec, Mielnica, Mikołajów (pow. Żydaczów), Mikulińce, Monasterzyska, Mcściska, Mosty wielkie, Muszyna, Myślenice, Nadwóra, Niemirów, Niepołomice, Nisko, Niżniów, Niżankowice, Nowy Targ, Oberdyn, Olesko, Oświęcim, Otynia, Peczyniżyn, Pilzno, Pistryń, Piwniczna, Podhajce, Podkamień (pow. Brody), Podwołoczyska, Pomorzany, Potok złoty, Przemyślany, Przeworsk, Radomyśl (pow. Mielec), Radymno, Radziechów, Rawa ruska, Rohatyn, Ropczyce, Rozdół, Rozwadów, Rożniatów, Rudki, Rudnik (pow. Ni-ko), Rymanów, Sasów, Sądowa Wisznia, 'e-

dziszów, Sieniawa, Skala, Skalat, Skawina, Skole, Sokołów (pow. Kolbuszowa), Sołotwina, Starasól, Staremiasto, Stary Sącz, Strusów, Strzyżów, Sucha, Szczakowa, Szczercz, Tarnobrzeg, Tłumacz, Toporów, Trembowla, Tuchów, Turka, Tyczyn, Tyśmienica, Uhnów, Ulanów, Ustrzyki dolne, Wilamowice, Wiśnicz Nowy, Wojnicz, Zabłotów, Założce, Zator, Zbaraż, Zborów, Żmigród, Żurawno, Żydaczów, Żywiec.

§. 73.

Zwierzchność gminna.

Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

Zwierzchność gminna daje pozwolenie na budowę (konsens) i przestrzega, ażeby:

a) nie budowano bez uzyskania prawomocnego konsensu;

b) zachowano linię regulacyjną i poziom;

c) ściśle stosowano się do zatwierdzonego planu budowy;

d) do wykonania budowy używano osób upoważnionych w myśl §. 21, i

e) używano tylko dobrego, trwałego materiału.

Przy spostrzeżeniu uchybień winna Zwierzchność gminy w wypadkach pod a), b) i c) wymienionych wstrzymać dalszą budowę, w wypadku pod d) usunąć nieupoważnionego wykonawcę od dalszej budowy, a w wypadku pod e) zarządzić uprzątnięcie z placu budowy materiału za nieodpowiedni uznanego.

Od rozporządzeń Zwierzchności gminnej można na ręce naczelnika gminy wnieść rekurs do Wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia rozporządzenia, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w §. 3 niniejszej ustawy.

Rekurs od zarządzenia, wstrzymującego budowę rozpoczętą, nie ma mocy odraczającej.

§. 74.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

a) zarządza sporządzenie ogólnego planu miejscowości; zatwierdza go i czuwa nad jego peryodycznym uzupełnieniem przez Zwierzchność gminną;

b) zatwierdza plany budynków, przeznaczonych na cele gminy lub zakładów gminnych;

c) zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 18);

d) uchwała plan regulacyjny przy odbudowaniu zniszczonych części miejscowości (§. 19);

e) oznacza części obszaru gminy, w których tylko materiał ogniotrwały do budowy użytym być może (§. 24);

f) w gminach, w których materiał ogniotrwały jest nader kosztowny lub ludność uboga, postanawia za zatwierdzeniem Rady powiatowej, że w następującym przeciągu lat 10, z wyjątkiem mieszkalnych domów piętrowych, wszystkie inne budynki na całym obszarze z muru pruskiego lub drzewa stawiane być mogą (§. 24 lit. c);

g) oznacza, przy których ulicach i placach publicznych budynki z materiału nieogniotrwałego mają być stawiane na fundamentach murowanych i na podmurowaniu 50 cm. wysokiem (§. 25);

h) uchwała w wypadkach przewidzianych §. 47 wyjątkowe i czasowe uwolnienie od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem;

i) wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacji (§. 52);

k) oznacza okręg miejscowości, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno i daje wyjątkowe pozwolenie na stawianie domu parterowego w tym okręgu (§. 57);

l) oznacza materiał, jaki ma być użyty do ułożenia chodnika przed nowym budynkiem w pewnej ulicy lub części miejscowości (§. 59);

m) oznacza wysokość taksy dla znawców za oględziny nowo wybudowanych domów (§. 68).

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod a), c), d), e), f), g), i) k) określonych, winny być w obrębie gminy ogłoszone. Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść na ręce naczelnika gminy rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu dni 30 od dnia ich ogłoszenia.

Art. B.

Wykonanie niniejszej ustawy porucam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej. Preszę p. sprawozdawcę o odczytanie Art. A.

Sprawozdawca p. **Onyszkiewicz** (czyta):

Art. A.

Postanowienia Art. I. oraz §§. 73 i 74 ustawy krajowej z dnia 4 kwietnia 1889, Nr. 31 Dz. u. kr. w dotychczasowym brzmieniu zostają uchylone i mają opiewać, jak następuje:

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Art. A., raczy rękę podnieść. (Większość.) Artykuł A. jest przyjęty.

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie Artykułu I.

Sprawozdawca p. **Onyszkiewicz** (czyta):

Art. I.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają następujące miejscowości: Andrychów, Baranów, Barysz, Bełz, Biecz, Bircza, Błażowa, Bóbrka, Bohorodeczany, Bolechów, Bołszowce, Borszczów, Brzesko, Brzostek, Brzozów, Budzanów, Bursztyn, Busk, Chodorów, Chorostków, Chrzanów, Chyrów, Cieszanów, Ciężkowice, Czortków, Dąbrowa, Delatyn, Dębica, Dobrezyce, Dobromil, Dolina, Dubiecko, Dukla, Dynów, Gliniany, Głogów, Grybów, Grzymałów, Halicz, Horodenka, Husiatyn, Jagielnica, Janów (pow. Gródek), Jaryczów nowy, Jaworów, Jazłowiec, Jezierzany, Jordanów, Kalwarya, Kałuż, Kamionka strumiłowa, Kańczuga, Kęty, Kolbuszowa, Komarno, Kopeczyńce, Kosów, Kozowa, Krakowiec, Krystynopol, Kulików, Kutry, Leżajsk, Limanowa, Lisko, Lubaczów, Łańcut, Łopatyn, Łysiec, Maaków, Mielec, Mielnica, Mikołajów (pow. Żydaczów), Mikulińce, Monasterzyska, Mościska, Mosty wielkie, Muszyna, Myślenice, Nadwórna, Niemirów, Niepołomice, Nisko, Niżniów, Niżankowice, Nowy Targ, Oberzyn, Olesko, Oświęcim, Otynia, Peczeniżyn, Pilzno, Pistyń, Piwniczna, Podhajce, Podkamień (pow. Brody), Podwoleczyska, Pomorzany, Potok złoty, Przemyślany, Przeworsk, Radomyśl (pow. Mielec), Radymno, Radziechów, Rawa ruska, Rohatyn, Ropczyce, Rozdół, Rozwadów, Roźniatów, Rudki, Rudnik (pow. Nisko), Rymanów, Sasów, Sądowa Wisznia, Sędziszów, Sieniawa, Skała, Skałat, Skawina, Skole, Sokołów (pow. Kolbuszowa), Sołotwina, Starasól, Staremiasto, Stary Sącz, Strusów, Strzyżów, Sucha, Szczakowa, Szczercz, Tarnobrzeg, Tłumacz, Toporów, Trembowla, Tuchów, Turka, Tyczyn, Tyśmienica, Uhnów, Ulanów, Ustrzyki dolne, Wilamowice, Wiśnicz nowy, Wojnicz, Zabłotów, Załośce, Zator, Zbaraż, Zborów, Zmigród, Żurawno, Żydaczów, Żywiec.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Art. I., raczy rękę podnieść. (Większość.) Artykuł I. jest przyjęty.

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie §. 73.

Sprawozdawca p. **Onyszkiewicz** (czyta):

§. 73.

Zwierzchność gminna.

Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

Zwierzchność gminna daje pozwolenie na budowę (konsens) i przestrzega, ażeby:

a) nie budowano bez uzyskania prawomocnego konsensu;

b) zachowano linię regulacyjną i poziom;

c) ściśle stosowano się do zatwierdzonego planu budowy;

d) do wykonania budowy używano osób upoważnionych w myśl §. 21 i

e) używano tylko dobrego, trwałego materiału.

Przy spostrzeżeniu uchybień winna Zwierzchność gminy w wypadkach pod a), b) i c) wymienionych, wstrzymać dalszą budowę, w wypadku pod d) usunąć nieupoważnionego wykonawcę od dalszej budowy, a w wypadku pod e) zarządzić uprzątnięcie z placu budowy materiału za nieodpowiedni uznanego.

Od rozporządzeń Zwierzchności gminnej można na ręce naczelnika gminy wnieść rekurs do Wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia rozporządzenia z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w §. 3. niniejszej ustawy.

Rekurs od zarządzenia, wstrzymującego budowę rozpoczętą, nie ma mocy odraczającej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje §. 73., raczy rękę podnieść. (Większość.) paragraf 73. jest przyjęty.

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie §. 74.

Sprawozdawca p. **Onyszkiewicz** (czyta):

§. 74.

Rada gminna.

Rada gmina załatwia następujące sprawy:

a) zarządza sporządzenie ogólnego planu miejscowości; zatwierdza go i czuwa nad jego peryodycznym uzupełnieniem przez Zwierzchność gminną;

b) zatwierdza plany budynków, przeznaczonych na cele gminy lub zakładów gminnych;

c) zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 18);

d) uchwała plan regulacyjny przy odbudowaniu zniszczonych części miejscowości (§. 19);

e) oznacza części obszaru gminy, w których tylko materiał ogniotrwały do budowy użyty być może (§. 24.);

f) w gminach, w których materiał ogniotrwały jest nader kosztowny lub ludność uboga, postanawia za zatwierdzeniem Rady powiatowej, że w następującym przeciągu lat 10, z wyjątkiem mieszkalnych domów piętrowych, wszystkie inne budynki na całym obszarze z muru pruskiego lub drzewa stawiane być mogą (§. 24. lit. c);

g) oznacza, przy których ulicach i placach publicznych budynki z materiału nieogniotrwałego mają być stawiane na fundamentach murowanych i na podmurowaniu 50 cm. wysokiem (§. 25.);

h) uchwała w wypadkach przewidzianych §. 47. wyjątkowe i czasowe uwolnienie od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem;

i) wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacji (§. 52.);

k) oznacza okręg miejscowości, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno i daje wyjątkowe pozwolenie na stawianie domu parterowego w tym okręgu (§ 57.);

l) oznacza materiał, jaki ma być użyty do ułożenia chodnika przed nowym budynkiem w pewnej ulicy lub części miejscowości (§. 59);

m) oznacza wysokość taksy dla znawców za oględziny nowo wybudowanych domów (§. 68.).

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod a), c), d), e), f), g), i), k) określonych, winny być w obrębie gminy ogłoszone. Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść na ręce naczelnika gminy rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu dni 30 od dnia ich ogłoszenia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje §. 74., zechce rękę podnieść. (Większość.) Paragraf ten jest przyjęty.

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie Art. B.

Sprawozdawca p. **Onyszkiewicz** (czyta):

Art. B.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje Art. B., raczy rękę podnieść (Większość.) Artykuł B. jest przyjęty.

Sprawozdawca p. **Onyszkiewicz** (czyta nagłówek i wstęp):

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca Art. I. tudzież §§. 73. i 74. ustawy krajowej z 4. kwietnia 1889 Nr. 31 Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje tytuł i wstęp ustawy, raczy rękę podnieść. (Większość.) Tytuł i wstęp są przyjęte.

Sekretarz p. **Stanisław Niezabitowski.** Wnoszę przyjęcie tej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęta.

Przystępujemy do punktu trzeciego porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia

a) gmin i obszarów dworskich Hołoków, Mołodyłów, Neudorf, Skopówka i Strupków z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Nadwornie do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu;

b) gmin i obszarów dworskich Bogdanówka i Korszylówka z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Zbarażu do okręgu Reprezentacyi pow. w Skałacie (Al. 107.)

Sprawozdawca p. **Okuniewski** ma głos.

Sprawozdawca p. **Dr. Okuniewski.** (zaczyna czytać sprawozdanie z alegatu 107.)

Sekretarz p. **Stanisław Niezabitowski.** Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Kto się z tym wnioskiem zgadza zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty. Proszę p. sprawozdawcy o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. **Dr. Okuniewski:** (czyta)

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 5. października 1897 L. 50.019/97 zwraca się Wydziałowi Krajowemu z tem poleceniem, ażeby przed ułożeniem odnośnego projektu ustawy w przedmiocie przeniesienia:

a) gmin i obszarów dworskich Hołsków i Mołodyków, Neudorf, Skopówka i Strupków z okręgu Reprezentacji powiatowej w Nadwornie do okręgu Reprezentacji powiatowej w Tłumaczu;

b) gmin i obszarów dworskich Bogdanówka i Korszylówka z okręgu Reprezentacji powiatowej w Zbarażu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Skalacie, zaś sięgnął najpierw opinii odnośnych reprezentacji powiatowych, gmin tudzież obszarów dworskich i dopiero potem odnośny projekt ustawy Sejmowi przedłożył.

Marszałek. Rozprawa otwarta Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęty. Przystępujemy do punktu czwartego porządku dziennego, którym jest Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie petycji Zwierzchności gminnej Rabka pow. Myślenickiego o wcielenie zakładu kąpielowego w Rabce do gminy Rabka.

Sprawozdawca poseł Okuniewski ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Okuniewski (czyta):

Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie petycji zwierzchności gminnej Rabka pow. Myślenickiego o wcielenie zakładu kąpielowego w Rabce do gminy Rabka.

Wysoki Sejmie!

Zwierzchność gminna Rabka powiatu Myślenickiego prosi o wcielenie zakładu kąpielowego w Rabce do gminy Rabka.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję zwierzchności gminnej w Rabce de pr. 12. stycznia 1898. L. 453. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto się zgadza z wnioskiem p. sprawozdawcy, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Przystępujemy do piątego punktu porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie podniesienia mleczarstwa w kraju.

Sprawozdawca poseł Czecz.

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie sprawozdania.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski. Stawiam wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Kto się z tem zgadza zechce rękę podnieść. (Większość) Wniosek jest przyjęty. Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie wniosków.

Sprawozdawca p. Czecz (czyta).

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju.

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby sprawę założenia praktycznej szkoły mleczarstwa zbadał i zapewniwszy się o poparciu finansowem ze strony Rządu przedłożył Sejmowi swe wnioski na najbliższej sesyi.

3) Sejm wstawia w rubrykę XV. budżetu wydatków:

a) na utrzymanie instruktora, płaca wraz z kosztami podróży 2.250 zł.

b) na utrzymanie drugiego instruktora adjunkta wraz z kosztami podróży 1.200 zł.

c) na urządzenie kursów mleczarskich i na środki demonstracyjne do nauki 1.000 zł.

d) na pomocnika instruktora mleczarstwa 300 zł.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej. Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie punktu pierwszego.

Sprawozdawca p. Czecz (czyta):

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z punktem pierwszym zechce rękę podnieść. (Większość). Punkt pierwszy jest przyjęty.

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie punktu drugiego.

Sprawozdawca p. Czecz (czyta).

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby sprawę założenia praktycznej szkoły

mleczarstwa zbadał i zapewniwszy się o poparciu finansowem ze strony c. k. Rządu przedłożył Sejmowi swe wnioski na najbliższej sesyi.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z punktem drugim zechce rękę podnieść. (Większość) Punkt drugi jest przyjęty.

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie następnego punktu.

Sprawozdawca p. Czecz (czyta).

3) Sejm wstawia w rubrykę XV. budżetu wydatków:

a) na utrzymanie instruktora, płaca wraz z kosztami podróży 2 250 zł.

b, na utrzymania drugiego instruktora adjunkta płaca wraz z kosztami podróży 1.200 zł.

c) na urządzenie kursów mleczarskich i na środki demonstracyjne do nauki 1.000 zł.

d) na pomocnika instruktora mleczarstwa 300 zł.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten punkt, raczy rękę podnieść. (Większość). Punkt trzeci jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej w przedmiocie przyznania praw emerytury droźnikom dróg krajowych. (Al. 109.)

Sprawozdawca poseł Urbański ma głos. Sprawozdawca p. Urbański zaczyna czytać sprawozdanie z alegatu 109.

Sekretarz p. Stanisław Niczabitowski: Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek na uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z nim zgadza zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosków.

Sprawozdawca p. Urbański (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Droźnikom w służbie przy drogach krajowych należy policzyć lata, przepędzone nieprzerwanie w służbie przy drogach krajowych, licząc od dnia złożenia przysięgi służbowej;

2) droźnicy po wysłużeniu nienaganie dziesięciu lat, w razie nieudolności do dalszej służby z powodu kalectwa lub choroby mogą otrzymać dar z łaski;

3) po dłuższej niż 35. letniej służbie otrzymują droźnicy przy drogach krajowych najwyżej po 8 zł. 10 ct. miesięcznie;

4) Wdowy po droźnikach, którzy po-

niż 35 lat, otrzymują jako zaopatrzenie najwyżej po 6 zł. 30 ct. miesięcznie;

5) sieroty po droźnikach (w razie śmierci obojga rodziców, a mianowicie: chłopcy do lat 14, dziewczęta do lat 12) otrzymują najwyżej 90 ct. miesięcznie, pod warunkiem, by wysokość datków sierocińskich dla wszystkich dzieci razem nie przewyższała połowy zaopatrzenia, które matka lub macocha pobierała, w nadzwyczajnych zaś wypadkach nie przewyższała $\frac{2}{3}$ zaopatrzenia matki;

6) droźnikom dotychczas w służbie krajowej pozostającym o ile od nich nie wymagano złożenia przysięgi służbowej przy objęciu obowiązków, policzony będzie czas służby od dnia rozpoczęcia, a gdyby ten dzień nie dał się oznaczyć, od daty dekretu nominacyjnego;

7) do zaopatrzenia powyżej oznaczonego, będą mieli prawo tylko tacy droźnicy, którzy zadawalniająco pełnili swoje obowiązki przez cały czas służby.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej. Proszę o odczytanie punktu pierwszego.

Sprawozdawca p. Urbański (czyta):

1) Droźnikom w służbie przy drogach krajowych należy policzyć lata, przepędzone nieprzerwanie w służbie przy drogach krajowych, licząc od dnia złożenia przysięgi służbowej

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten punkt, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie punktu drugiego.

Sprawozdawca p. Urbański (czyta):

2. droźnicy po wysłużeniu nienaganie dziesięciu lat, w razie nieudolności do dalszej służby z powodu kalectwa lub choroby mogą otrzymać dar z łaski.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten punkt, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie punktu trzeciego.

Sprawozdawca p. Urbański (czyta).

3. po dłuższej niż 35-letniej służbie otrzymują droźnicy przy drogach krajowych najwyżej po 8 złr. 10 ct. miesięcznie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten punkt, raczy rękę podnieść. (Wię-

zość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie czwartego punktu.

Sprawozdawca p. **Urbański** (czyta).

4. wdowy po drożnikach, którzy pozostawali przy drogach krajowych dłużej niż 35 lat, otrzymają jako zaopatrzenie najwyżej po 6 zł. 30 ct. miesięcznie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten punkt, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie punktu piątego.

Sprawozdawca p. **Urbański** (czyta).

5. sieroty po drożnikach (w razie śmierci obojga rodziców, a mianowicie chłopcy do lat 14, dziewczęta do lat 12) otrzymają najwyżej 90 ct. miesięcznie, pod warunkiem, by wysokość datków sierocińskich dla wszystkich razem dzieci nie przewyższała połowy zaopatrzenia, które matka lub macocha pobierała, w nadzwyczajnych zaś wypadkach nie przewyższała $\frac{2}{3}$ zaopatrzenia matki.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten punkt, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie punktu szóstego.

Sprawozdawca p. **Urbański** (czyta).

6. drożnikom dotychczas w służbie krajowej pozostającym, o ile od nich nie wymagano złożenia przysięgi służbowej przy objęciu obowiązków, policzony będzie czas służby od dnia jej rozpoczęcia, a gdyby ten dzień nie dał się oznaczyć, od daty dekretu nominacyjnego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten punkt, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie punktu siódmego.

Sprawozdawca p. **Urbański** (czyta).

7. do zaopatrzenia powyżej oznaczonego, będą mieli prawo tylko tacy drożnicy, którzy zadawalniająco pełnili swoje obowiązki przez cały czas służby.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten punkt, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następnym punktem porządku dziennego jest:

Sprawozdanie (ustne) komisji budżetowej o wniosku nagłym posła Starzyńskiego

w sprawie zapomogi dla pogorzalców gminy Derewnia. Sprawozdawca p. Scipio ma głos.

Sprawozdawca p. **Scipio** (czyta).

Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku nagłym p. Starzyńskiego w sprawie zapomogi dla pogorzalców gminy Derewnia.

Wysoki Sejmie!

Uchwała Wys. Sejmu z 14. b. m. przekazany został komisji budżetowej wniosek nagły p. Starzyńskiego, o zapomogę dla pogorzalców w gminie Derewnia.

Komisya wnosi:

Zważywszy, że pożar, jaki wybuchł w tej gminie dnia 12. b. m. zniszczył 54 budynków z pozostałością tegorocznych zbiorów.

Zważywszy, że 26. włościan, dotkniętych ostatnią klęską nieurodzaju, ponosi ponowną szkodę na przeszło 5.300 zł.

Zważywszy, że fakta te skonstatowane zostały przez Wydział Rady powiatowej w Żółkwi, Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Pogorzalcem w gminie Derewnia, pow. Żółkiew, udziela się zapomogę 300 zł. z funduszków krajowych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje

Sprawozdanie komisji sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie do budowania pawilonu przy powiatowym szpitalu powszechnym w Podhajcach. (All. 110).

Sprawozdawca poseł Trzeciecki ma głos, Sprawozdawca p. Trzeciecki (zaczyna czytać sprawozdanie z alegatu 110).

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski. Wnoszę uwolnienie p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek na uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z nim zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. **Trzeciecki** (czyta).

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uznając potrzebę wybudowania nowego pawilonu przy szpitalu powszechnym w Podhajcach, udziela na ten cel w myśl §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. (Nr. 47. Dz. ust. kraj.) z funduszków krajowych połowę kosztów tej budowy w maksymalnej kwocie 7.000 zł. w. a. pod warunkiem, że powiat dostarczy połowę, względnie resztę

potrzebnej do budowy kwoty i upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na cel powyższy pożyczki, splacalnej w latach dziesięciu, w sposób amortyzacyjny, przez podniesienie taksy leczniczej dla szpitala w Podhajcach.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Skoro nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji Reprezentacji powiat. Śniatyńskiej w przedmiocie zezwolenia na zaciągnięcie pożyczek w sumie 20.000 zł.

Sprawozdawca poseł Pilat ma głos.

Sprawozdawca p. **Pilat** (czyta).

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o petycji Reprezentacji powiatowej Śniatyńskiej w przedmiocie zezwolenia na zaciągnięcie pożyczek w kwocie 20.000 zł. i 250.000 zł.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami z dnia 7. grudnia 1897 r. postanowiła Rada powiatowa Śniatyńska zaciągnąć imieniem powiatu w Banku krajowym pożyczkę w kwocie 20.000 zł. na budowę szpitala powszechnego w Śniatynie, a następnie udzielić imieniem powiatu poręki dla pożyczki zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Banku krajowym w wysokości 250 000 złr., względnie zaciągnąć imieniem powiatu pożyczkę w tejże wysokości dla rzeczonej Kasy oszczędności.

Sprawa ta winna być poprzód zbadaną przez Wydział krajowy, który jako władza nadzorcza nad gospodarstwem powiatów, winien zbadać stosunki decydujące o pozwoleniu na owe pożyczki i wypowiedzieć swoją opinię w tym przedmiocie, w danym razie po myśli §. 24. ustawy o repr. powiat. wnieść projekt ustawy.

Komisya administracyjna wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Reprezentacji powiatu Śniatyńskiego w przedmiocie zezwolenia zaciągnięcia pożyczki 20.000 złr. na budowę szpitala powszechnego, oraz pożyczki 250.000 złr. dla powiatowej Kasy oszczędności, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do sprawozdania.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje Sprawozdanie komisji szkolnej w sprawie petycji Stefana Kawczyńskiego, Karola Godzie-

nia, Jana Żmudy, Włodzimierza Kaleczyńskiego o przyznania dodatków pięcioletnich.

Sprawozdawca poseł Brunicki ma głos.

Sprawozdawca p. **Brunicki** (czyta).

Sprawozdanie

komisji szkolnej w sprawie petycji Stefana Kawczyńskiego, nauczyciela w Hoziejowie, Karola Godzień, nauczyciela szkoły wydziałowej w Tarnowie, Jana Żmudy, nauczyciela szkoły 5. kl. ludowej w Radomyślu, Włodzimierza Kaleczyńskiego, kierownika 3. kl. szkoły w Turzy Wielkiej, o przyznanie dodatków pięcioletnich.

Wysoki Sejmie!

Przekazane komisji szkolnej petycje Nr. 127, 128, 286, 317, 627 o przyznanie dodatków pięcioletnich, nie zasługują zdaniem komisji na uwzględnienie, albowiem petenci nie naprowadzili ani jednego argumentu na poparcie swej prośby.

Wobec tego komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Stefana Kawczyńskiego, nauczyciela w Hoziejowie, Karola Godzień, nauczyciela szkoły wydziałowej w Tarnowie, Jana Żmudy, nauczyciela szkoły 5 klasowej w Radomyślu, Włodzimierza Kaleczyńskiego, kierownika 3. klasowej szkoły w Turzy Wielkiej, o przyznanie dodatków pięcioletnich, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje sprawozdanie komisji szkolnej w sprawie petycji gminy Czudec, o zamianowanie nauczyciela.

Sprawozdawca poseł Brunicki ma głos.

Sprawozdawca p. **Brunicki** (czyta).

Sprawozdanie komisji szkolnej w sprawie petycji gminy Czudec, aby c. k. Rada szkolna krajowa zamianowała także powtórnie nauczycielem Tomasza Krzysia, który z Czudca przeniesiony został na inną posadę.

Wysoki Sejmie!

Komisya szkolna nie uważając się za kompetentną w powyższej sprawie jako wchodzącej ściśle w zakres działania Rady szkolnej krajowej wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją gminy Czudec w sprawie powtórnego mianowania nauczycielem także Tomasza Krzysia, który przeniesiony został na inną posadę, przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek rączy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy Ulicko Serekiewicz i Ulicko zarębane o niżenie prestacyi szkolnej na placę nauczyciela.

Sprawozdawca poseł Kramarczyk ma głos.

Sprawozdawca p. **Kramarczyk** (czyta):

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji gminy Ulicko-Serekiewicz i Ulicko zarębane o niżenie prestacyi szkolnej na placę nauczyciela.

Wysoki Sejmie!

Gmina Ulicko serekiewicz i Ulicko zarębane, leżące w powiecie Rawskim, należące wspólnie do jednego związku szkolnego, wniosły do Wys. Sejmu dwie osobne petycje z prośbą o niżenie prestacyi szkolnej na placę nauczyciela, motywując swą prośbę tem, iż w r. 1885 zorganizowały jedną wspólną szkołę etatową, którą wystawiono na terytoryum gminy Ulicko serekiewicz, na utrzymanie której zobowiązały się aktem fundacyjnym z dnia 31. marca 1885 zatwierdzonym przez Wydział powiatowy w Rawie z 21. kwietnia 1885 L. 46 płacić tytułem prestacyi na placę nauczyciela kwotę 300 zł., z czego na gminę Ulicko serekiewicz przypada 200 zł., a na drugą gminę Ulicko zarębane 100 zł., które to prestacye obydwie gminy spłacały regularnie do r. 1894 a zatem przez lat 9.

Gdy jednak na dniu 1. lutego 1893 szkoła ta prawdopodobnie dla braku sił nauczycielskich została zamkniętą i odtąd już stale nieczynna, a budynek szkolny prawie do szczętu przez grzyb został zniszczony, tak dalece, że gmina ratując resztki tegoż, musiała takowy za zezwoleniem władz rozebrać i sprzedać, za który materyał zaledwie kwotę 60 zł. uzyskała.

Gdy wreszcie na dn. 1. września 1894 zorganizowano nową szkołę w Ulicku serekiewicz na Mazurach i do teje nowej szkoły na Mazurach przydzielono dawniejsze obydwie gminy, które jak twierdzą w swem podaniu wcale z tej nowej szkoły nie korzystają, gdyż od Ulicka serekiewicz jest oddaloną o 6 kilometrów, a od Ulicka zarębane o 8 kilometrów przez góry, werpety i jary, tak, że w niektórych porach roku bezwarunkowo dzieci przedostać się nie mogą a staranie o wyłączenie ich od obowiązku posyłania dzieci do szkoły, jakoteż i wyłączenie ich ze związku szkolnego zostały bez skutku i mimo tego zobowiązanie dawne na prestacye nauczyciela

opłacać muszą, które przy gminie Ulicko serekiewicz wynosi 16% a przy gminie Ulicko zarębane wynosi 27%, opłacanych podatków stałych.

Gdy prócz tego c. k. Rada szkolna okręgowa w Rawie reskryptem z 27. kwietnia 1897 L. 553, stwierdza w zupełności znaczne przeciążenia gmin owych pod względem zakwestyjonowanych plac prestacyjnych na cele szkolne, a tem samem stwierdza niemożebność korzystania tych gmin z nowej szkoły założonej w Ulicku na Mazurach, dlatego komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm rączy uchwalić:

Petycje gminy Ulicko serekiewicz, jakoteż gminy Ulicko zarębane odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową sprawę powyższą zbadał i na najbliższej sesji postawił odpowiednie wnioski.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek rączy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Alberta Zauderera, prowiz. dyrektora szpitala powszechnego w Brzeżanach o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł Michalski ma głos.

Sprawozdawca p. **Michalski** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej w sprawie prośby Dra Alberta Zauderera, prowizorycznego dyrektora szpitala powszechnego w Brzeżanach o „veniam aetatis“.

Wysoki Sejmie!

Dr. Albert Zauderer został zamianowanym przez Wydział krajowy prowizorycznym dyrektorem szpitala powszechnego w Brzeżanach z tem zastrzeżeniem, że stabilizacya na tej posadzce zawisła jest od uzyskania „veniam aetatis“ od Wysokiego Sejmu.

Dr. Albert Zauderer jest od 7. lutego 1879 bez przerwy prymaryuszem tego szpitala, skoro mu zatem wiek normalny nową organizacyą szpitali przepisany upłynął właśnie w czasie służby krajowej wnosi komisya petycyjna:

Wysoki Sejm rączy uchwalić:

Sejm udziela Dr. Albertowi Zaudererowi, prowizorycznemu dyrektorowi szpitala powszechnego w Brzeżanach „veniam aetatis“.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje

ten wniosek raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje:

Sprawozdanie romisyi petycyjnej w sprawie prośby Dr. Jerzego Konkolniaka, prowizorycznego dyrektora szpitala powszechnego w Stanisławowie o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł Michalski ma głos.

Sprawozdawca p. Michalski (czyta):

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Jerzego Konkolniaka, prowizoryczn. dyrektora szpitala powszechnego w Stanisławowie o veniam aetatis.

Wysoki Sejmie!

Dr. Jerzy Konkolniak został po reorganizacji szpitali zamianowanym prowizorycznym dyrektorem szpitala powszechnego w Stanisławowie z tem zastrzeżeniem, że stabilizowanym zostanie na tej posadzie dopiero po otrzymaniu veniam aetatis od Wysokiego Sejmu.

Dr. Jerzy Konkolniak pełni służbę krajową bez przerwy od roku 1889 — ze względu zatem, że mu wymagany wiek normalny przeminął właśnie w czasie pełnienia służby krajowej wnosi komisya petycyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Sejm udziela Dr. Jerzemu Konkolnikowi prowizorycznemu dyrektorowi szpitala powszechnego w Stanisławowie veniam aetatis.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Mirona Jajusa, prowizorycznego sekundaryusza szpitala powszechnego w Sokalu o veniam aetatis

Sprawozdawca poseł Michalski ma głos.

Sprawozdawca p. Michalski (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Mirona Jajusa, prowizorycznego sekundaryusza szpitala powszechnego w Sokalu o veniam aetatis.

Wysoki Sejmie!

Dr. Miron Jajus został zamianowanym prowizorycznym sekundaryuszem szpitala powszechnego w Sokalu z prawem do stabilizacji, skoro otrzyma od Wysokiego Sejmu veniam aetatis.

Ponieważ Dr. Miron Jajus przekroczył wymagany wiek normalny tylko o trzy lata, wnosi komisya petycyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm udziela Dr. Mironowi Jajusowi, prowizorycznemu sekundaryuszowi szpitala powszechnego w Sokalu veniam aetatis.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek raczy rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęty. Następuje:

16. Sprawozdanie komisji petycyjnej prawie prośby Dr. Józefa Eckhardta, prowizorycznego dyrektora szpitala powszechnego w Tarnopolu o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł Michalski ma głos.

Sprawozdawca p. Michalski (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej w sprawie prośby Dr. Józefa Eckhardta, prowizorycznego dyrektora szpitala powszechnego w Tarnopolu o „veniam aetatis“.

Wysoki Sejmie!

Dr. Józef Eckhardt został w dniu 7. grudnia 1897 mianowanym przez Wydział krajowy prowizorycznym dyrektorem szpitala powszechnego w Tarnopolu, a stabilizowanym na tej posadzie może być dopiero po uzyskaniu od Wysokiego Sejmu „veniam aetatis“.

Ze względu, że Dr. Józef Eckhardt pełni służbę krajową bez przerwy od r. 1896 jako lekarz ordynujący w wspomnianym szpitalu, że mu zatem wiek normalny nową ustawą wymagany przeminął właśnie w czasie służby krajowej, wnosi komisya petycyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm udziela Drowi Józefowi Eckhardtowi, prowizorycznemu dyrektorowi szpitala powszechnego w Tarnopolu „veniam aetatis“.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty. Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie prośby Zwierzchności gminnej Skomielny białej o wyjednanie datku z funduszu religijnego na utrzymanie księdza przy nowoutworzonym probostwie w Skomielnej białej. Sprawozdawca poseł Michalski ma głos.

Sprawozdawca p. Michalski (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej w sprawie prośby zwierzchności gminnej w Skomielny białej, o wyjednanie datku z funduszu religijnego na utrzymanie księdza przy no-

wo utworzonym probostwie przy kościele św. Sebastyana w Skomielnej białej.

Wysoki Sejmie!

Gmina Skomielna biała w starostwie myślenickim należała dotychczas do parafii w Rabce i złożyła tam według wykazu z dnia 13. czerwca 1856 r. do kasy funduszu religijnego jako wykup zwykłej daniny pobieranej rocznie przez księdza proboszcza w Rabce (t. zw. „mesznego“) kapitał 2.160 zł.

Obecnie została gmina Skomielna biała wyłączoną z parafii w Rabce i otrzymała własną nowo utworzoną parafię przy kościele św. Sebastyana w Skomielnej białej z obowiązkiem jednak złożenia kapitału wyznaczonego przez władzę kościelną w sumie 11.000 zł., z której to sumy odsetki winny dać 460 zł. rocznie na utrzymanie księdza przy kościele w Skomielnej białej.

Gmina Skomielna biała jest jednak tak uboga, że mogła złożyć na ten cel zaledwie 8.500 zł., na resztującą zaś kwotę 2.500 zł. musiała wystawić skrypt dłużny.

Dlatego też udaje się ta gmina z prośbą do Wysokiego Sejmu o wyjednanie u władzy kościelnej z funduszu religijnego ze złożonego dawniej tam kapitału wykupna mesznego w sumie 2.160 zł. dotychczas w sumie 100 zł. rocznie na pobieranie się mające roczne wypłaty dla nowo ustalonego probostwa w Skomielnej białej i popiera prośbę swą tą okolicznością, że probostwo w Rabce ma znaczne dochody na utrzymanie księży, ma złożony kapitał wykupna mesznego z 7 jeszcze gmin, prócz odpadłej gminy Skomielny białej, ma grunta plebańskie, ma gospodarstwo rolnicze, ma dochód z domu przy zakładzie kąpielowym, zapisany przez ś. p. Zubrzycką i t. p. — podczas gdy gmina Skomielna biała jest materialnie podupadłą, a to z powodu licznych wydatków, jakie poniosła przy ustaleniu nowego probostwa przy kościele św. Sebastyana.

Wobec powyżej naprowadzonych okoliczności, wnosi komisya petycyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu poczynić odpowiednie kroki u Wysokiego Rządu, by gmina Skomielna biała mogła otrzymać 100 zł. rocznie z funduszu religijnego na utrzymanie nowo utworzonego probostwa przy kościele św. Sebastyana w Skomielnej białej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu

nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Wydziału powiatowego w Śniatynie o wyjednanie dla gminy Rożnów zezwolenia na pobór surowicy z sąsiedniej gminy Kossów stary. Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. **Żardecki** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej z petycji Wydziału powiatowego w Śniatynie o wyjednanie dla gminy Rożnów zezwolenia na pobór surowicy z sąsiedniej gminy Kossów stary.

Wysoki Sejmie!

Wydział Rady powiatowej z Śniatyna w petycji swej uprasza o wyjednanie u c. k. Rządu dla mieszkańców gminy Rożnowa zezwolenia poboru surowicy z sąsiedniej obfitującej w źródła solne miejscowości Kosów stary.

Zważywszy, że mieszkańcy gminy Rożnów liczącej 6058 dusz, położonej u podnóża Karpat trudnią się chowem bydła, który to chów stanowi ich główny dochód i podtrzymuje egzystencję,

zważywszy, że w roku ubiegłym powiat Śniatyński nawiedziła klęska nieurodzaju, a wskutek kilkakrotnych wylewów rzeki górskiej Rybnicy, pasza prawie zupełnie zniszczoną została, przeto pomoc w kierunku udzielania proszonej surowicy może uchronić mieszkańców od wysprzedazy za bezcen inwentarza gospodarczego; zważywszy wreszcie, że zezwolenie na pobór surowicy wchodzi w zakres atrybucyi władz rządowych, przeto z naprowadzonych motywów

komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Wydziału Rady powiatowej w Śniatynie L. s. 622 o zezwolenie gminie Rożnów na pobór surowicy z sąsiedniej gminy Kosów stary, odstępuje Sejm c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gmin Wielowieś i Sielec, powiatu Tarnobrzeskiego o zaprowadzenie wag decymalnych na targach. Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. **Zardecki** (czyta):

Sprawozdanie

komisyi petycyjnej z petycyi gmin Wielowisi i Sielec powiatu Tarnobrzeskiego w kwestyi zaprowadzenia wag decymalnych na targach.

Wysoki Sejmie!

Zwierzchność gminna Wielowieś oraz łącznie kilka innych gmin powiatu tarnobrzeskiego, domagają się zaprowadzenia na targach i jarmarkach wag decymalnych i motywują tem, że przy handlu nierogacizny włościanie bywają wyzyskiwani przez handlarzy, będąc zmuszeni sprzedawać na sztuki a nie na wagę.

Zważywszy, że chów i sprzedaż nierogacizny i bydła rogatego stanowi jeden z najważniejszych dochodów naszego włościanina;

zważywszy, że przy zakupnie na sztukę w korzystniejszym położeniu znajduje się znawca kupiec, aniżeli producent, i faktycznie sprzedający częstokroć zdany jest na łaskę i niełaskę handlarzy;

zważywszy, że zaprowadzenie wag po gminach, gdzie odbywają się targi i jarmarki skłonić może ludność do zaniechania zwyczaju sprzedawania na sztuki;

zważywszy, że wedle §. 27 c. ustawy gminnej dozór nad miarą i wagą należy do własnego zakresu działania gminy, przeto komisya petycyjna wyraża zdanie, iż zaprowadzenie wag decymalnych po gminach, w których odbywają się targi i jarmarki, byłoby pożądanem tem więcej, ileż ingerencya gmin znajduje ustawowe uzasadnienie.

Z naprowadzonych powodów komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Wielowieś i kilku innych gmin powiatu tarnobrzeskiego o zaprowadzenie wag decymalnych na targach przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do odpowiedniego załatwienia i zdania sprawy Sejmowi na najbliższej sesyi.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisyi, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisyi petycyjnej z petycyi Wydziału powiatowego w Jaworowie, o przyspieszenie akcji pomocniczej dla ludności wiejskiej powiatu Jaworowskiego z powodu klęski zeszłorocznego nieurodzaju. Sprawozdawca poseł **Zardecki** ma głos.

Sprawozdawca p. **Zardecki** (czyta):

Sprawozdanie

komisyi petycyjnej z petycyi Wydziału powiatowego w Jaworowie w kwestyi przyspieszenia akcji pomocniczej dla ludności wiejskiej powiatu jaworowskiego z powodu klęsk zeszłorocznego nieurodzaju.

Wysoki Sejmie!

Wydział powiatowy w Jaworowie w czasie właściwym przedstawił Wydziałowi krajowemu i c. k. Rządowi rozmiary klęski zeszłorocznego nieurodzaju i tem spowodowaną potrzebę przyjścia z pomocą ludności wiejskiej powiatu jaworowskiego.

Wedle treści petycyi, wskutek klęsk, już obecnie wśród ludności w znacznej części powiatu panuje głód i niedostatek, przeto przyspieszenie akcji pomocniczej jest uzasadnione i wielce pożądanie.

Mając jednak na uwadze, że wedle zasiągniętych informacji fundusze przez państwo przeznaczone w porozumieniu z Wydziałem krajowym w czasie jak najkrótszym będą wydawane, a wreszcie, iż Wysoki Sejm niebawem będzie obradować nad akcyą pomocniczą ze strony kraju, przeto komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Wydziału powiatowego w Jaworowie L. s. 805. w kwestyi przyspieszenia akcji pomocniczej dla ludności wiejskiej powiatu jaworowskiego z powodu klęsk zeszłorocznego nieurodzaju, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisyi, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisyi petycyjnej z petycyi gminy Wielowieś i kilku innych gmin powiatu Tarnobrzeskiego w sprawie uwolnienia od opłat mytniczych podwód używanych w celach religijnych. Sprawozdawca poseł **Zardecki** ma głos.

Sprawozdawca p. **Zardecki** (czyta):

Sprawozdanie

komisyi petycyjnej z petycyi gminy Wielowisi i kilku innych gmin powiatu tarnobrzeskiego w sprawie uwolnienia od opłat mytniczych podwód używanych w celach religijnych.

Wysoki Sejmie!

Gmina Wielowieś jak również kilka innych gmin powiatu tarnobrzeskiego w pe-

tycy swej upraszają, iżby podwody, których parafianie używają by dopełnić obowiązków religijnych w kościele parafialnym były wolne od opłaty mytniczej.

Petycyja jest tak ogólnikowo stylizowaną, że faktycznie nie można wiedzieć, jak daleko idą żądania petentów i czy przypadkowo powód wniesienia petycyi nie leży w tem, że mytnicy powiatu tarnobrzeskiego z pominięciem obowiązujących przepisów mytniczych a w szczególności ustępu 11. pobierają nieprawnie myto w wypadkach w powołanych przepisach określonych ściśle.

Jeżeli żądanie petentów znajdzie uzasadnienie w obowiązujących przepisach mytniczych, przeto z korzyścią dla gmin załatwić może petycyę Wydział krajowy po przeprowadzeniu odpowiednich badań za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu.

Z naprowadzonych powyżej powodów komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Wielowieś i innych gmin powiatu tarnobrzeskiego L. s. 637., w sprawie uwolnienia od opłat mytniczych podwód używanych w celach religijnych odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycyi gminy Wielowieś i innych gmin powiatu Tarnobrzeskiego, o wykonanie przekopów w celu odprowadzenia wody z gruntów i pastwisk.

Sprawozdawca p. Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. **Żardecki** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej z petycyi gminy Wielowieś i innych gmin powiatu tarnobrzeskiego, o porobieniu przekopów w celu odprowadzenia wody z gruntów i pastwisk.

Wysoki Sejmie!

Gmina Wielowieś i kilka innych gmin powiatu tarnobrzeskiego wniosło petycyę dosłownie treści następującej:

„Zważywszy, że w kilku gminach naszego powiatu w czasie słotnym wody zalewają grunta i pastwiska i dłuższy czas na gruntach tychże pozostają, dlatego że nie mają odpływów odpowiednich, przeto zgromadzeni petycyonują, by porobiono odpowiednie przekopy by woda mogła do szluz spływać“.

Petycyja jest nadzwyczaj ogólnikowo skreślona, nie wskazuje, gdzie i w której gminie zrobienie przekopów jest pożądane, domyśleć się jedynie można, że chodzi o to, ażeby przekopy, o których mowa, miały połączenie ze szluzą zbudowaną przy obwałowaniu Wisły.

Mając na uwadze, że właściwe żądanie gmin może być zbadane przez Wydział krajowy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu, przeto komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Wielowieś i kilku innych powiatu tarnobrzeskiego L. s. 639., o porobieniu przekopów w celu odprowadzenia wody z gruntów i pastwisk, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycyi Zwierzchności gminnych Słotwina i Lipowa, pow. Żywieckiego, w sprawie nadużyć przy wydzierżawianiu prawa polowania.

Sprawozdawca p. Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. **Żardecki** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej z petycyi Zwierzchności gminnych Słotwina i Lipowa powiatu żywieckiego w kwestyi nadużyć przy wydzierżawianiu prawa polowania.

Wysoki Sejmie!

Zwierzchności gminne Słotwina i Lipowa powiatu żywieckiego, w petycyi swej użalają się na c. k. Władzę powiatową, że przy wydzierżawianiu prawa polowania zatwierdzono oferenta, który ofiarował czynsz niższy, pomimo iż znacznie wyższy czynsz dzierżawny za toż samo prawo ofiarowali gospodarze Marcin Jakubiec i Wojciech Goryl.

Zważywszy, że od decyzji i zarządzeń c. k. Starostwa w Żywcu wniosły gminy rekurs do c. k. Namiestnictwa i oczekują załatwienia w toku instancyi — przeto komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gmin Słotwina i Lipowa L. s. 470, odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść.

(Większość). Wniosek jest przyjęty. Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Jakóba Głusia i współników z Dobczyc o oddanie gruntów.

Sprawozdawca p. **Kostheim** ma głos.

Sprawozdawca p. **Kostheim** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej na skutek prośby Jakóba Głusia i współników z Dobczyc, wniesionej do Wysokiego Sejmu 12. stycznia 1898 l. 495 o oddanie gruntów, nad Rabką położonych.

Wysoki Sejmie!

Petentom rozchodzi się o grunta, które Tomasz Kowalski i Kazimierz Stoch posiadają.

Sprawa zatem jest czysto prywatnej natury, rozchodzi się o prawa własności, których rozpoznanie należy do kompetencji Sądów.

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad podaniem Jakóba Głusia i współników o oddanie spornych gruntów, do których Tomasz Kowalski i Kazimierz Stoch prawa sobie roszczą, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z prośby kilku gmin powiatu tarnobrzeskiego w sprawie odsypisk powstałych wskutek budowli regulacyjnych.

Sprawozdawca p. **Kostheim** ma głos.

Sprawozdawca p. **Kostheim** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej na skutek prośby gmin powiatu tarnobrzeskiego wniesionej do Wysokiego Sejmu 13. stycznia 1898, l. 638, w sprawie odsypisk.

Wysoki Sejmie!

Petenci proszą, ażeby odsypiska powstałe wskutek budowli regulacyjnych należały do właścicieli przyległych gruntów.

Sprawa z odsypiskami tak się przedstawia: Dawniej wszystkie odsypiska, które przy brzegach rzeki powstały bądź to wskutek budowli tam lub naturalnego brzegu rzeki, należały do właściciela przyległych gruntów — wynika to z jasnych postanowień ust. cyw., która wszystkie alluvia przeznaczają właścicielowi przylegających gruntów, odpowiada także wymogom słuszności, że właściciel nadrzecznych gruntów narażony bezustannie na

wylewy i poszkodowany częstokroć oberwaniem brzegów i zabraniami przez wodę znacznych części swego gruntu w odsypiskach do jego gruntów przytykających znachodzi częściową kompensatę — poniesionej szkody.

Tak było dawniej i w tej dobrej wierze, że nietylko ze względów słuszności ale oraz na mocy ustawy cyw. odsypiska stanowią własność — właściciela gruntów do powstałych odsypisk przytykających — wzrosła cała dzisiejsza nad brzegami rzek zamieszkała generacja.

Dopiero po zaprowadzeniu obecnie obowiązującej ustawy wodnej — wprowadzono zwolna odmienną praktykę. Odwołując się do postanowień §. 47. ust. wod. zabierają c. k. władze rządowe wszystkie odsypiska uzyskane wskutek budowli regulacyjnych na rzecz W. Skarbu — a żądania właścicieli przyległych gruntów co do odstąpienia tych odsypisk za zwrotem wartości nie znachodzą uwzględnienia.

Takie bezzwzględne zabieranie na rzecz W. Skarbu nie da się postanowieniem §. 47. usprawiedliwić wyradza uczucie krzywdy i wywołuje częstokroć bardzo niedogodne stosunki gospodarze.

Pomijając, że właściciele sąsiednich gruntów częstokroć w myśl ustawy wodnej, przyczyniają się do kosztów robót regulacyjnych, że taki właściciel sąsiedniego gruntu, musi zezwolić na założenie w swoim gruncie tak zwanej skrzyni tamowej na zabranie ziemi na skład materyałów, za co zwykle żadnego nie dostaje wynagrodzenia — orzeka §. 47. ustawy wodnej, że takie odsypiska muszą być sprzedane właścicielowi, skoro tego zażąda — lecz niestety wtenczas tylko, jeżeli przedsiębiorstwo, w danym wypadku urząd techniczny, nie potrzebuje tego odsypiska do lepszego ubezpieczenia i umocnienia brzegów.

Otóż ten ogólnikowy rachunek pozabawia właściciela przylegających gruntów, możliwości nabycia powstałych odsypisk, albowiem rząd zwykle tą potrzebą się zasłania.

W praktyce atoli tak się dzieje — że Rząd te odsypiska zasadza wiklinami, które gdy przychodzą we wiek rębny, wycina — a które jak wiadomo same się odradzają.

Z tego sposobu używania odsypisk nie wynika atoli konieczna potrzeba, by te odsypiska pozostały własnością W. Skarbu, albowiem każdy pojedynczy właściciel taką samą w danych warunkach jedynie racjonalną gospodarkę prowadzić może i w dobrze zrozumianym własnym interesie, prowadzić będzie, a W. Rząd

otrzymując wypośrodkować się mającą cenę kupna za odsypiska nie ponosi żadnej szkody.

Nie uwzględnienie atoli żądania właściciela przyległego gruntu co do odsprzedaży pozostałych odsypisk wyradza nie tylko uczucie krzywdy u poszkodowanego przez oberwanie brzegu właściciela sąsiednich gruntów, ale staje się zarazem powodem przykrych stosunków gospodarczych, zwłaszcza tam, gdzie do rządowej wikliny na odsypiskach bezpośrednio przytkają wikliny pojedynczych właścicieli.

Dlatego też komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu ażeby u W. Rządu wyjednał korzystne zastosowanie §. 47. ustawy wodnej dla właścicieli do powstałych odsypisk przytkających gruntów, a mianowicie w tym kierunku, ażeby na żądanie właściciela przyległych gruntów powstałe odsypiska zostały za stosownem wynagrodzeniem odsprzedawane, pod obowiązkiem, że te odsypiska i nadal aż do odmiennego orzeczenia władzy kompetentnej pod kulturą wiklin pozostać mają.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnej w Rabce o utworzenie stałej apteki w Rabce.

Sprawozdawca poseł Kostheim ma głos.

Sprawozdawca p. **Kostheim** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej na skutek prośby Zwierzchności gminnej w Rabce, o utworzenie stałej publicznej apteki w Rabce.

Wysoki Sejmie!

Rabka posiada jak wiadomo zakład leczniczy zdrojowo-kąpielowy, jest siedzibą lekarza okręgowego, do którego okręgu oprócz Rabki 11 gmin należy, razem o ludności przeszło 14 tysięcy.

W Rabce nie ma apteki, najbliższe apteki są w Jordanowie 2 mile i w Mszanie dolnej 2½ mili od Rabki oddalone, teren górzysty, który jazdę do apteki zwłaszcza w zimie przy zawiejach nadzwyczaj utrudnia.

Jeżeli dziś poważne głosy przemawiają za urządzeniem szpitali w siedzibach lekarzy okręgowych, cóż dopiero

powiedzieć o tym smutnym stanie, jeżeli w miejscu zamieszkania lekarza okręgowego i w ogóle w jego całym rejonie nie ma apteki.

Że istnieje potrzeba apteki w Rabce, dowodzi wymowny fakt, że podczas sezonu kąpielowego apteka w Dobczycach zakłada w Rabce swoją filię, którą związa, gdy się sezon kąpielowy kończy.

Jeżeli dla kilkuset kuracyszów, którzy rokrocznie do Rabki się zjeżdżają, na czas ich pobytu filia apteki zjeżdża, dla zaspokojenia potrzeb kilkuset gości, cóż dopiero da się powiedzieć o koniecznej potrzebie stałej apteki, dla obsługi Rabkę i okręg sanitarny zamieszkującej 14-tysięcznej ludności.

Dotychczasowy brak stałej apteki jest zatem anomalią, która powinna być czem prędzej usunięta.

Wobec zatem wszystkich za utworzeniem stałej apteki w Rabce przemawiających wymogów, wnosi komisya petycyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wysoki ck. Rząd, ażeby jak najrychlej zaprowadził stałą aptekę w Rabce, któraby dotychczasową filię uczyniła zbędną i celem wprowadzenia tej nowej stałej apteki w Rabce w jak najkrótszym czasie bezzwłocznie wydał stosowne zarządzenia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji ks. Ludwika Bikowskiego o jednorazowy datek 200 zł. na utrzymanie Sióstr Służebniczek.

Sprawozdawca poseł Kostheim ma głos.

Sprawozdawca p. **Kostheim** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej na skutek prośby księdza Ludwika Bikowskiego, proboszcza rz. kat. w Laszkach powiatu Jarosławskiego, wniesionej do Wysokiego Sejmu 11. stycznia 1898 L. 428 o jednorazowy datek 200 zł. na utrzymanie Sióstr Służebniczek Maryi.

Wysoki Sejmie!

Ksiądz Ludwik Bikowski, proboszcz rz. kat. w Laszkach pow. Jarosławskiego, twierdzi, że w gminie Mięksiz nowy do jego parafii należącej wybudował ochronkę i w niej umieścił Siostry służebniczki

Maryi, które pracują nad umoralnieniem ludu i uczą dziatwę.

Praca tych Sióstr ma być dodatnia a fundusze proboszcza szczupłe — nie wystarczają więc — dlatego uprasza o jednorazowy datek w kwocie 200 zł. na cele powyższej ochrony.

Komisyja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Prośbę księdza Ludwika Bikowskiego proboszcza rz. kat. w Laszkach, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, ewentualnie do uwzględnienia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnej w Kniażołuce w sprawie zakupna obszaru dworskiego od c. k. Dyrekcyi domen i lasów we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Kostheim ma głos.

Sprawozdawca p. **Kostheim** (czyta):

Sprawozdanie

Komisji petycyjnej wskutek prośby Zwierzchności gminnej w Kniażołuce z d. 12. stycznia 1898 L. 454 w sprawie zakupna obszaru dworskiego od c. k. Dyrekcyi domen i lasów we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Zwierzchność gminna w Kniażołuce twierdzi w swoim podaniu, że c. k. Dyrekcyja domen i lasów we Lwowie ma zamiar obszar dworski w tej gminie się znajdujący sprzedać, gmina chętnieby obszar dworski odkupiła i prosi, ażeby Wysoki Sejm wyjednał gminie kupno tych dóbr.

Komisyja petycyjna uznając korzystną działalność Banku krajowego na tem polu, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w porozumieniu się z Bankiem krajowym, zaopiekował się powyższą sprawą zamierzonego kupna obszaru dworskiego w Kniażołuce, przez gminę Kniażołukę.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Porządek dzienny wyczerpany.

Proszę pp. sekretarzy o odczytanie wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. **Urbański** (czyta):

Wniosek.

Na podstawie Najwyższego postanowienia z r. 1861. przy 5 krajowych rzekach większych zostały oznaczone ich części jako spławne, a mianowicie:

Wisła od Krakowa do Zawichosta,
Dunajec od mostu w Zgłobicach do ujścia do Wisły,
Wisłoka od Mielca do ujścia,
San od Przemyśla do ujścia,
Dniestr od Żurawna.

Następnie w roku 1884 uznano Wisłę za spławną aż do ujścia Przemyśły.

Oznaczenie zaś spławności 4 powyżej cytowanych rzek pozostało niezmienione.

Zważywszy, że oznaczenie części tych rzek jako spławne nie poprzedziły gruntowne badania pod względem hydrograficznym, ani ekonomicznym, ani handlowym, ale oznaczenie to nastąpiło na podstawie opisu tych rzek, dokonywanego w latach od 1775 do 1804;

zważywszy, że od tego czasu cały wiek upłynął, zmieniając stosunki ekonomiczne i handlowe naszego kraju;

zważywszy, że hydrograficzne badanie tych rzek zaprowadzone w roku 1895 — i dopiero obecnie dają możność dokładniejszego obliczenia przeciętnego stanu wody;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby zrewidował przestrzenie rzek, których części uznane zostały za spławne i przeprowadził nowy podział oparty na danych hydrograficznych i na rzeczywistej ekonomicznej potrzebie:

- A mianowicie aby uznał spławność
1. Dunajca od ujścia Krzemienicy pod Nowym-Sączem,
 2. Wisłoki od ujścia Jasiołki pod Jasłem,
 3. Sanu od ujścia Boryczki pod Nozdrzem,
 4. Dniestru od Dołobowa.

Lwów, dnia 21. stycznia 1898.

Wnioskodawca:

Rey

Stadnicki, Starzyński, Torosiewicz, Schnell, A. Skrzyński, Trzeciecki, Z. Skrzyński, Czaykowski, Pilat, Onyszkiewicz, Krzysztofowicz, Jabłoński, Knapiński, Sozański, Czarkowski-Golejewski, L. Wiśniewski.

Marszałek. Pierwsze czytanie tego wniosku postawię na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Sekretarz p. **Urbański** (czyta):

Wniosek.

Zważywszy, że prócz przytoczonych przez Wydział krajowy przyczyn, które wywierają na dochód i wartość gruntu wpływ bardzo ujemny, należy sąsiedztwo lasów;

Zważywszy, że ani dotychczasowe ustawy o komasacji gruntów i regulacji granic lasowych nie uwzględniają tego przedkładam

Wniosek

ustawy o regulacji dróg lasowych.

§. 1. Granice lasów dotyczące gruntów obcych i wywierające przez swoje położenie szkodliwy wpływ na kulturę rolną przez tak zwane głośzenie itd. należą na szerokość najmniej 50 metrów pod postawienia ustawy komasacyjnej (§. 2. punkt 3).

§. 2. Jeżeli między właścicielem lasu, a właścicielem roli nie przyjdzie do kontraktu zamiany, wtedy właściciel lasu będzie obowiązany utworzyć na brzegu lasu smugę bezleśną (porębę) najmniej na 50 metrów szeroką. Parcela ta ma być notowana w katastrze jako poręba i nie może być samowolnie na las przemienioną.

§. 3. Jako komisya dla powyższych i innych spraw regulacji lasów, przewidzianych ustawą państwową z dnia 7. czerwca 1883 D. p. p. Nr. 93, ma urzędować komisya komasacyjna z przybraniem c. k. krajowego inspektora lasowego jako doradcy fachowego.

Lwów, dnia 21. stycznia 1898.

Wnioskodawca:

Stanisław Potoczek w. r.

Warzecha, W. Szwed, Okuniewski, Kramarczyk, Dr. Bernadzikowski, Data, Krempe, Bojko, Żardecki, Niebyłowiec, Styła, Wójcik, Hamorak, G. Milan, Sredniawski.

Marszałek. Pierwsze czytanie tego wniosku postawię na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Sekretarz p. **Urbański** (czyta):

Wniosek.

Gmina jest podstawą ustroju państwowego, są mowy, że ta gmina nie spełnia wszystkiego jak potrzeba.

Raczej dziwić się należy, że ta gmina w takich warunkach zaniedbania i usunięcia się wszystkich żywołów oświeconych spełnia swoje obowiązki — osobliwie czuć się daje brak porządnego podręcznika dla gmin.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby się postarał o wydanie taniego a praktycznego podręcznika dla gmin. Podręcznik ten miałby obejmować wszystkie sprawy życia pow-

szecznego i publicznego w gminach wiejskich, a ma być ułożony tak, żeby co rok lub co lat kilka można wydawać dodatki uzupełniające.

We Lwowie, 21. stycznia 1898.

Wnioskodawca:

Data.

Kramarczyk, Potoczek, Bojko, Styła, Okuniewski, Krempe, Żardecki, Niebyłowiec, W. Szwed, Dr. Bernadzikowski, G. Milan, Warzecha, Trzeciecki, Theodorowicz, Osuchowski, Sredniawski.

Marszałek. Pierwsze czytanie tego wniosku postawię na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Sekretarz **Andrzej hr. Potocki** (czyta):

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego.

Z załączonego tu zażalenia mieszkańców gminy Faliszówki w powiecie Krosno, oraz z drukowanego w Związku Chłopskim zażalenia mieszkańca Polanki wielkiej w powiecie Bialskim i z wielu innych pisemnie i ustnie przedstawionych mi zażaleń, wynika, że sąsiedztwo lasów wpływa nadzwyczaj szkodliwie na sąsiednie grunta i role.

Zanim ta sprawa zostanie uregulowaną przez komasację i zaokrąglenie granic lasowych, mam zaszczyt zapytać JW-go Pana Komisarza rządowego, czyby Wys. Rząd nie był skłonny do wydania odpowiedniego rozporządzenia, celem obniżenia podatków i gruntów na szkodliwe wpływy lasów wystawionych, polecając zarazem tę sprawę troskliwej opiece wysokiego Rządu, zaco niechybnie czeka go uczucie wdzięczności, ze strony uciśnionych.

Lwów, dnia 21. stycznia 1898.

Stanisław Potoczek w. r.

Okuniewski, Warzecha, Szwed, Kramarczyk, Dr. Bernadzikowski, Data, Niebyłowiec, Krempe, Żardecki, Bojko, Styła, Wójcik, Hamorak, Milan, Sredniawski.

Odpis do L. s. 1007/98.

Szanowny Panie Potoczek, jako wydawca stronnictwa ludowego w Nowym Sączu. Podpisani włościanie w gminie Faliszówce powiatu Krosno podpisani dowiedzieliśmy się z gazet o ważnej przyczynie, tyczącej się właścicieli gruntów prowadzących i przytykających do lasów pańskich, przeto podpisani udajemy się do panów Posłów stronnictwa ludowego, ażeby raczyli postawić do Wysokiego Sejmu wniosek na naszą petycję, że przez las dworski ponosimy w naszych gruntach bardzo wielkie szkody. Ze zimowego pożytku prawie nie mamy i wiosenne zasiewy tak*e nie

dozwalają i wszystkie ziemiopłody zwichrowane i zniszczone a podatki i wszystkie daniny z tych gruntów dosyć w wysokiej cenie musimy opłacać, przeto upraszamy W. Pana o wniesienie naszego zażalenia do Wysokiego Sejmu, abyśmy z naszego zażalenia mogli doznać ulgi w podatkach gruntowych. Faliszówka, dnia 11. stycznia 1898. Michał Buczyński w. r. (9 podpisów). Zwierchność gminy Faliszówka stwierdza niniejsze zażalenie jako zgodne z prawdą i ze wszelkich miar przysługuje na uwolnienie od podatków. Faliszówka, dnia 11. stycznia 1898. Wojciech Wrona, wójt wr. (L. S.)

Marszałek. Interpelację tą udzielił p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz Andrzej hr. Potocki (czyta).

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Pana

Komisarza Rządowego.

Zważywszy, że tak zwane petyty kołedy i t. d. nie mogą już być źródłem utrzymania dla organistów,

zważywszy, że płaca, jaką pobierają od proboszczów, bywa zwykle skromną, a przede wszystkim nie zabezpieczono ani starości, ani losu rodziny,

zapytujemy Wys. Rząd, czyby nie był skłonny użyć z funduszu religijnego pewnej kwoty na stosowne płace dla organistów?

Czyby nie uważał za stosowne przyspieszyć ubezpieczenia na starość i objąć tem ubezpieczeniem wszystkich organistów?

Czyby wogóle nie był łaskaw zająć się dolą tego cichego a użytecznego stanu?

Lwów, dnia 21. stycznia 1898 r.

Interpelujący

Warzecha w. r.

Bojko, Kramarczyk, W. Szwed, Potoczek, Data, Żardecki, F. Krempa, Dr. Bernadzikowski, Styła, Niebyłowicz, G. Milan, Średniawski, Dr. Olpiński, Soleski.

Marszałek. Interpelację tą udzielił p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz Andrzej hr. Potocki (czyta).

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Pana

Komisarza Rządowego.

Zważywszy, że główna czynność pisarska i nakład na pisarza gminnego pochodzi z poruczonego zakresu działania,

podpisani zapytują: Jak stoi sprawa odszkodowania gmin za czynności poruczonego zakresu działania?

Interpelujący

Data w. r.

Kramarczyk, Potoczek, Bojko, Styła, Trzeciński, Żardecki, Dr. Bernadzikowski, Krem-

pa, G. Milan, Okuniewski, Warzecha, Niebyłowicz, Theodorowicz, Osuchowski, W. Szwed, Średniawski.

Marszałek. Interpelację tą udzielił p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski (czyta).

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Pana

Komisarza Rządowego.

Już kilkakrotnie w tej Wysokiej Izbie podnoszoną była sprawa zniżenia ceny soli bydlanej, a ostatecznie utworzono w powiatach składy, aby umożliwić właścicielom bydła nabycie tejże soli, jednakowoż i to ułatwienie nie doprowadziło do pożądanego celu, bo jak się to z wykazów konsumcyjnych pokazuje, sól ta w bardzo małej ilości bydłu dodawaną bywa, a to jedynie dlatego, że cena tej soli jest za wysoką.

Że ludność rolnicza bardzo mało konsumuje soli bydlanej, posłużyć może na dowód ta okoliczność, że w powiecie żywieckim znajduje się 4.134 koni, 39.083 krów i jałówek, 4.360 owiec, 386 kóz, 8.207 sztuk nierogacizny, razem przeto: 56.171 wszystkiego bydła, a w ciągu ostatnich 3. miesięcy skonsumowano z żywieckich składów soli tylko 30 cetnarów soli bydłowej, a to jedynie z tego powodu, że rolnik przygnieciony różnymi ciężarami, niema aby siebie wraz z rodziną wyżyć, podatki i dodatki opłacić, sól kuchenną nie zawsze ma u siebie, a sół bydlaną sprowadzają tylko obszary dworskie, bo włościanin dla wysokiej ceny nie jest w stanie dla swego bydła kupować i płacić.

Zważywszy jednak, że z powodu zeszlórocznych nadmiernych deszczów i klęsk elementarnych okazuje się brak zdrowej paszy bydlanej,

zważywszy dalej, że w okolicach górskich są liche i jałowe pastwiska, a bydło bez dodania soli wygląda bardzo nędznie i niezaopatruje właściciela ani w połowę tej ilości mleka i mięsa, jaką przy lepszej paszy i dodaniu soli wydać może,

zważywszy nakoniec, że w obecnym tak krytycznym czasie, w którym brak żywności i obsiewku na wiosnę zagraża ludności, a o zakupnie soli dla bydła, włościan dla niedostatku ani nie pomyśli i stąd rolnictwo narażone będzie na znaczne straty, dla tego podpisani ośmielają się zapytać: czy Wysoki c. k. Rząd byłby łaskaw cenę soli bydlanej w tym kierunku zniżyć, aby po uregulowaniu stosunków sprzedaży, konsument nie płacił więcej jak 2 złr. za 50 klg. tejże soli? a następnie zapytują,

a raczej proszą podpisani, aby Wysoki c. k. Rząd w r. 1898. udzielił bezpłatnie pewną ilość soli bydlanej dla okolic brakiem karmy bydła więcej dotkniętej.

Lwów, dnia 21. stycznia 1898 r.

Interpelant

W. Szwed w. r.

Kramarczyk, Wójcik, Potoczek, Nowakowski, Warzecha, G. Milan, Bojko, Dr. Bernadzikowski, Styła, Winniczuk, Krempa, Średniawski, Niebyłowiec, Data, Dr. Olpiński.

Marszałek. Interpelację tą udzielię p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski (czyta).

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Pana

Komisarza rządowego.

Na zeszłorocznej sesji sejmowej wniosłem do J.W. Reprezentanta Wys. c. k. Rządu interpelację (której odpis mam pod ręką), czy i kiedy zerwane przez powódź w r. 1893 dwa mosty na drodze eraryalnej w śródmieściu Turki, odbudowane zostaną?

Zadowolilem się następnie odpowiedzią J.W. Reprezentanta Wys. c. k. Rządu, że mosty wzmiankowane w r. 1897 zbudowane będą. Dotychczas jednak nie zbudowano mostów normalnych, kamunikacya odbywa się z niebezpieczeństwem życia dla przejezdnych.

Zachodzi uzasadniona po ostatnich wypadkach obawa, że mosty prowizoryczne licho skonstruowane za pierwszym wezbraniem rzek, szczególnie przy ruszeniu lodów Stryja, przez cofnięcie się wody z tegoż do Jabłonki i wpadającego do tejże Litmierza w śródmieściu Turki, niechybnie runąć muszą i kamunikacya w mieście kompletnie zerwaną zostanie.

Interpeluję przeto ponownie J.W. Reprezentanta Wys. c. k. Rządu, czy i kiedy omówione dwa mosty na drodze eraryalnej w środku miasta powiatowego Turka w sposób normalny zbudowane zostaną.

Osuchowski w. r.

Bielanski, Kramarczyk, W. Niezabitowski, Theodorowicz, Niebyłowiec, Data, Sala, Vivien, Trzeciecki, Kostheim, Żardecki, Sozański, Krzysztofowicz, Krański.

Marszałek. Interpelację tą odstąpię p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski (czyta):

Interpelacya

do Wgo Pana c. k. Komisarza Rządowego.

Zamknięcie targów i jarmarków w mieście powiatowem Turka od przeszło 8 mie-

sięcy z powodu zarazy bydłowej pyskowej i racicowej w powiecie, spowodowało ruinę dla naszych włościan. Dla braku innych płodów rolnych z powodu powszechnego nieurodzaju i klęsk elementarnych w powiecie w ostatnich kilku latach, daje chów bydła wypasanego po pastwiskach górskich i na połoninach włościanom naszym jedyny dochód dla pokrycia wydatków na wyżywienie, odzienie — i na zakupno ziarna na zasiew.

Zakazem odbywania targów i jarmarków w Turce odjętem zostało i to ostatnie źródło dochodów a nadto właściciele bydła narażeni są trzymając je w stajniach czas dłuższy — zakupować dlań paszę, a przy braku pieniędzy na ten cel — popada włościanin w ręce lichwiarskie, lub też z bolem serca patrzeć musi jak w stajni przy gołych żłobach i pustych drabinach jego bydło marnieje, a nawet z głodu ginie. Wedle zasiągniętych wiadomości nie istnieje w całym turczańskim powiecie ani w jednej miejscowości zaraza bydłowa pyskowa i racicowa.

Z powodu nieuzasadnionego zamknięcia w powiecie obrotu handlowego na bydło, udał się Wydział powiatowy do c. k. Starosty w Turce odezwą z dn. 6. grudnia 1897 L. 1549 o spowodowanie otwarcia jarmarków i targów w Turce.

C. k. Starosta odezwą z dnia 6. grudnia 1897 L. 279/pr., oznajmił Wydziałowi powiatowemu, iż relacją z dnia 5. grudnia 1897 L. 12.698 postawił do c. k. Namiestnictwa wniosek na otwarcie targów i jarmarków w Turce na zwierzęta racicowe.

Późniejszym komunikatem ogłoszenia z dnia 7. stycznia 1898 L. 243 zawiadomiło c. k. Starostwo Wydział powiatowy o zezwoleniu na odbywanie targów i jarmarków na zwierzęta racicowe w Turce, wyłączając jednak z wolnego obrotu handlowego 8 gmin powiatu sądowego Turczańskiego a 37 gmin, czyli cały powiat sądowy Boryński, wolnych zatem od zarazy bydłowej uznano tylko 29 gmin, dlatego jarmark roczny 11. i 12. stycznia 1898 spełził na niczem dla braku bydła pomimo znacznego popytu kupców, nawet z dalekich okolic i z zagranicy.

Doznali więc włościanie nowego zawodu bez wszelkiej nadziei lepszej przyszłości, pozostawieni bez ratunku na pastwę losu. Wobec tego, że zaraza bydłowa w całym powiecie wygasła, a pomimo to 45 gmin powiatu zostało wyłączonych z obrotu handlowego, zapytuję W. Pana Komisarza rządowego, czy Wys. Rząd ma wiadomość o wygasłej zarazie bydłowej w powiecie Turczańskim, tudzież czy i kiedy będzie

ten powiat całkowicie dla ruchu handlowego na bydło racicowe otwarty?

Interpelujący:

Osuchowski, w. r.

Trzeciecki, Sala, F. Vivien, Kostheim, Krzysztofowicz, Niebyłowicz, Bielański, Kraiński, W. Niezabitowski, Theodorowicz, Sozański, Kramarczyk, Data, Żardecki.

Marszałek. Interpelację tę udzielię p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski (czyta):

Wniosek.

Zważywszy, że sieć szpitali w kraju naszym nie jest tak rozłożoną, aby z takowych wszyscy mieszkańcy w równej mierze korzystać mogli,

zważywszy, że w ostatnim czasie powiększono parę szpitali, a gromadzenie większej ilości chorych w jednym zakładzie jest przeciwne zasadom higieny,

zważywszy, że małe szpitaliki okazały się w innych krajach monarchii a szczególnie za granicą rzeczą bardzo korzystną i praktyczną, a przy odpowiedniej administracji tanią, zaś zakładanie ich nie wymaga znacznych sum,

zważywszy, że w kierunku zakładania małych szpitali obudził się nietylko znaczny ruch, ale nawet ofiarność,

zważywszy wreszcie, że instytucja lekarzy okręgowych tylko wtedy okaże się skuteczną, jeżeli ci przy drobnych szpitalach będą zajęci — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy roztrząsaniu projektów zakładania nowych szpitali zamiast większych, popierał zakładanie szpitali mniejszych, a za to gęściej po całym kraju rozsianych, zwłaszcza w okolicach pozbawionych szpitali.

Lwów, 21. stycznia 1898.

Wnioskodawca:

Dr. Jakliński.

Albin Rayski, Dr. Jabłoński, T. Merunowicz, d' Abancourt, Sozański, L. Wiśniewski, Jan Trzeciecki, Kozłowski, Siemiginowski, Brunicki, Rudrof, Korytowski, W. Dzieduszycki, Horodyski, Vivien, Szeliski, Cieński, Gołuchowski.

Marszałek. Pierwsze czytanie tego wniosku umieszczę na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Do formalnego sprostowania udzielam głosu p. Okuniewskiemu.

P. Dr. Okuniewski. Muszu w interesie nie moim, ale dumaju w interesie posolskom, skonstatowaty dwi riezzy, a wzhladno dwi zasady, kotri sehodnia z trybuny marszał-

kiwskiej były wyskazani, kotri ukruczujut' prawa posolski, a kotri po mojij dumci nezhidni iz faktycznym stanom riezzy. Otże p. Marszałok wyskazaw zasadu, szczo oden posoł neśmije interpeluwaty Marszałka. Tymczasom riez tak ne stoit'. Wyskazano w §. 79 regulaminu szczo tohda 15 posłiw treba do interpelacji Marszałka, oskilko interpelacja dotyczyt' czynnostej Wydiłu krajewoho. Ja otże ne interpeluwal ne o czynnist' Wydiłu krajewoho, łysze o se, szczo naležyt' do kompetencji Marszałka. A naležyt' do jeha kompetencji porjadok dnewnyj i ja na pidstawi §. 14 o czynnist' jeha a ne czynnist' Wydiłu krajewoho interpeluwaw. To odna netoczništ', nesłusznist! — i tut choczu skonstatowaty fakt, szczo oden posoł maje prawo interpelowaty Marszałka, o skilko riez dotyczye jeha czynnocy.

Druha nezhidnist', kotru pan Marszałok kilka raziw powturyw, imenno ta, bud' toby nad widpowidiu Marszałka nemožywa była dyskusja. Otże konstatuju, szczo se nezhidno z regulaminom, bo §. 79 każe, szczo (czyta):

„Sejm postanowi, czy w skutek odpowiedzi na interpelację, lub też odmówienia odpowiedzi, nastąpić ma rozprawa bądź natychmiast, bądź też na najbliższem posiedzeniu Sejmu“.

Prawda, prawytelstwo zakwestjonowało tuju postanowu regulaminu, ale ostilko, o skilko ona dotyczyt' widpowidi pana Namistnyka, ale o skilko dotyczyt' pana Marszałka, ne jest ona zakwestjonowana. Zdaje meni sia, szczo wymahaje toho dostojenstwo toj Wys. Pałaty, szczo chociaż Wy majete teper Marszałka, a my ne, Marszałok buw storožom regulaminu, a ne wyskazuwaw, szczo dyskusja nad widpowidiu jeha dopuszczena buty ne može, koły regulamin każe, szczo može. Marszałok otże kotoryj jest storožom regulaminu, zasady regulaminowy protywnoj hołosyty ne može.

Marszałek. Na to co podniósł p. Okuniewski, odpowiem co następuje. Sprawdzenie wyborów należy nie do Marszałka, tylko do Wydziału krajowego. Jeżeli przeto szanowny posoł żadał sprawdzenia wyborów dwóch posłów, które jeszcze sprawdzonymi nie są, to rzecz ta należy do Wydziału krajowego, a nie do mnie, więc postanowienie §. 79. odnosi się do interpelacji p. Okuniewskiego jako do interpelacji w sprawie czynności Wydziału krajowego. Od tego zapatrywania odstąpić nie mogę; pomimo to na zapytanie szanownego posła odpowiedziałem.

Co się tyczy drugiej kwestyi, to niewątpliwie każdemu posłowi służy prawo

postawienia wniosku otwarcia dyskusji nad odpowiedzią Marszałka, ale nie przysługuje mu prawo wszczynania wprost dyskusji nad odpowiedzią póki tego Izba nie uchwali. Więc na przyszłość, ile razy szanowny poseł zechce wszczynać dyskusję nad odpowiedzią Marszałka, głosu mu nie dam i głos mu odbiorę, ale jeżeli zechce postawić wniosek, aby Izba uchwaliła otwarcie dyskusji nad odpowiedzią Marszałka, to do postawienia takiego wniosku każdej chwili głos mu dam i jeżeli Izba otwarcie dyskusji uchwali, dyskusję otworzę. (Brawa).

Następne posiedzenie w poniedziałek 24 b. m. o godzinie 10 przed południem z następującym porządkiem dziennym (czyta):

Porządek dzienny

10. posiedzenia, 3. sesji, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w poniedziałek dnia 21. stycznia 1898 o godz. 10 przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie znizienia lat służby nauczycieli ludowych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Liszna, powiatu Sanockiego, na pobór w r. 1898 dodatku gminnego do podatków bezpośrednich w wysokości 227%.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

3. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Białej na pobór 115% dodatków do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoboru budżetowego na rok 1898.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

4. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Sądowa Wisznia na pobór opłaty gminnej od piwa.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

5. Pierwsze czytanie wniosku posła Reya o rewizję oznaczenia spławności rzek Dunajca, Wisłoki, Sanu i Dniestru.

6. Pierwsze czytanie wniosku posła Daty o wydanie taniego, praktycznego podręcznika dla urzędów gminnych.

7. Pierwsze czytanie wniosku posła Potoczka w przedmiocie regulacji granic lasowych.

8. Pierwsze czytanie wniosku posła Jaklińskiego o zakładaniu w kraju szpitali mniejszych.

9. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1896 i o preliminarzu tegoż na rok 1898.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

10. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

Sprawozdawca poseł Schnell.

11. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego odnoszącem się do czynności wędrownych nauczycieli gospodarstwa wiejskiego w r. 1897.

Sprawozdawca poseł Kraiński.

12. Sprawozdanie komisji podatkowej w przedmiocie wyboru prez Sejmu 10 członków i tyluż zastępców do krajowej komisji dla ogólnego podatku zarobkowego jakoteż 11 członków i tyluż zastępców do komisji rekursowej w sprawach podatku dochodowego osobistego.

Sprawozdawca poseł Weigel.

13. Sprawozdanie komisji drogowej o wniosku posła Bernadzikowskiego w sprawie zniesienia myt na drogach krajowych i powiatowych.

Sprawozdawca poseł Wiśniewski.

14. Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gmin i obszarów dworskich Wroniaki, Szpikłosa, Remizowce, Uherce, Koropiec, Żuków, Kropiwna i Wicyń o budowę drogi krajowej ze Złoczowa do Dunajowa.

Sprawozdawca poseł Wiśniewski.

15. Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Józefy Hlawaty, wdowy po konduktorze dróg krajowych o zapomogę i podwyższenie datku na utrzymanie dzieci.

Sprawozdawca poseł Wiśniewski.

16. Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Teodora Barkowa, emer. konduktora dróg krajowych o dodatkowe policzenie lat służby.

Sprawozdawca poseł Wiśniewski.

Posiedzenie zamykam.

(Koniec posiedzenia o godzinie 12. minut 20 w południe).